

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI- JA TERVEYSALA

AIKUISPSYKIATRISISSA OSAS- TOHOIDOSSA KÄYTETTÄVÄT HOITOTYÖNMENETELMÄT

Kartoittava kirjallisuuskatsaus

TEKIJÄT Jane Kuosmanen
 Lotta Pietikäinen

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Tutkinto-ohjelma Mielenterveys- ja päihdetyön kehittäjän tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä Jane Kuosmanen ja Lotta Pietikäinen	
Työn nimi Aikuispsykiatrisessa osastohoidossa käytettävät hoitotyönmenetelmät – Kartoittava kirjallisuuskatsaus	
Päiväys	16.11.2024
	32/3
Yhteistyötaho Pohjois-Savon Hyvinvointialue, Psykiatrinen osasto, Iisalmi	
<p>Vuonna 2022 Suomessa psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa hoidettiin noin 207 000 potilasta, joista 21 000 vuodeosastoilla ja 182 000 julkisessa avohoidossa. Vuodeosastohoitojen määrä väheni 8,6 % vuoteen 2021 verrattuna. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaan hyvinvointialueen vastuulle kuului mielenterveyden hoito, johon sisältyi ohjaus, neuvonta, psykososiaalinen tuki, ehkäisy, tutkimus, hoito ja kuntoutus. Kansallinen mielenterveysstrategia 2020–2030 korosti mielenterveyden huomioimista eri toimialoilla ja yhteiskunnassa.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata aikuispsykiatrisessa (yli 18-vuotiaiden) osastohoidossa käytettyjä hoitotyönmenetelmiä kartoittavan kirjallisuuskatsauksen avulla. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää aikuisten psykiatrisen osastohoidon kehittämisessä. Tutkimuksessa pyrittiin löytämään tietoa siitä, millaisia hoitotyönmenetelmiä aikuisten psykiatrisessa osastohoidossa käytettiin.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kartoittavana kirjallisuuskatsauksena ja tiedonhaku tehtiin sähköisistä tietokannoista Medic, Pubmed and Cinahl. A total of 2,080 search results were obtained. Yhteensä hakutuloksia oli 2080. Katsaukseen valikoitui 19 tutkimusta, jotka oli julkaistu vuosien 2014–2024 välillä. Aineisto analysoitiin teemaattisen analyysin avulla.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksissa ilmeni, että yhteisöhoitojen menetelmistä liikunta- ja musiikkiryhmät vaikuttivat olevan eniten käytössä olevia hoitotyönmenetelmiä. Yksilöhoitotyönmenetelmistä nousivat esiin hyvät terapeutit suhteet henkilökunnan kanssa, vaihtoehtoiset hoidot, motivoiva haastattelu ja dialektinen käyttäytymisterapia. Tarkastelluissa tutkimuksissa potilaiden tyytyväisyyttä lisäsivät selkeä kotiutussuunnitelma, vapaaehtoinen hoito, henkilökohtainen ja laadukas tieto sekä henkilökunnan potilaille antama psykoedukaatio sairaudesta.</p>	
Avainsanat aikuispsykiatria, psykiatria, osastohoito, hoitotyönmenetelmät	

Field of Study Social Services, Health and Sports	
Degree Programme Mental Health Promotion and Substance Abuse Prevention (Master's Degree)	
Author Jane Kuosmanen ja Lotta Pietikäinen	
Title of Thesis Nursing methods used in adult psychiatric inpatient care – a scoping review	
Date November 16, 2024	Pages/Appendices 32/3
Client Organisation /Partners Wellbeing Services County of North Savo, adult inpatient unit, Iisalmi	
<p>In 2022, approximately 207,000 patients received psychiatric specialized care in Finland, of whom 21,000 were treated in inpatient wards and 182,000 in public outpatient care. The number of inpatient treatments decreased by 8.6% compared to 2021. According to the Health Care Act, mental health care was the responsibility of the wellbeing counties, which included guidance, counseling, psychosocial support, prevention, assessment, treatment, and rehabilitation. The National Mental Health Strategy 2020–2030 emphasized the consideration of mental health across various sectors and within society.</p> <p>The purpose of this thesis was to describe the nursing methods used in adult psychiatric inpatient care (for individuals over 18 years old) through a scoping literature review. The aim was to produce information that can be utilized in the development of adult psychiatric inpatient care. The study sought to identify the nursing methods used in adult psychiatric inpatient care.</p> <p>The thesis was conducted as a scoping literature review, and data collection was performed using electronic databases Medic, Pubmed ja Cinahl. Nineteen studies were selected for this research, published between 2014 and 2024. The data were analyzed using thematic analysis.</p> <p>The results of the thesis indicated that, among community-based methods, exercise and music groups appeared to be the most used nursing methods. Among individual nursing methods, good therapeutic relationships with staff, alternative treatments, motivational interviewing, and dialectical behavior therapy emerged as key approaches. According to the reviewed studies, patient satisfaction was increased by a clear discharge plan, voluntary treatment, personalized and high-quality information, and psychoeducation provided by staff regarding the patient's illness.</p>	
Keywords adult psychiatry, psychiatry, inpatient, nursing methods	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	AIKUISPSYKIATRINEN OSASTOHOITO.....	7
2.1	Psykiatria ja mielenterveys.....	7
2.2	Hoitoon hakeutuminen	7
2.3	Mielenterveydenhoidon kokonaisuus /toimintakokonaisuus	8
3	AIKUISPSYKIATRISET HOITOTYÖN MENETELMÄT	10
3.1	Sairaalahoito	10
3.2	Hoitotyön menetelmät	10
3.3	Moniammatillinen tiimi	10
3.4	Psykososiaalinen menetelmä.....	11
3.5	Psykoedukaatio	11
4	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE	12
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	13
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	13
5.2	Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen vaiheet.....	13
5.3	Tutkimuskysymysten määrittäminen	14
5.4	Hakustrategian suunnittelu.....	14
5.5	Julkaisujen seulonta ja valinta.....	15
5.6	Aineiston kerääminen.....	17
5.7	Tulosten analysointi	18
5.8	Tulosten esittäminen	18
6	TULOKSET	19
6.1	Millaisia ovat aikuispsykiatrisessa osastohoidossa käytettävät hoitotyön menetelmät	19
6.2	Yksilölliset hoitotyön menetelmät	19
6.3	Yhteisölliset hoitotyönmenetelmät.....	20
7	POHDINTA.....	23
7.1	Tulosten tarkastelu.....	23
7.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	24
7.3	Hyödynnettävyys ja kehittämisideat/jatkotutkimusaiheet	25
7.4	Ammatillinen kasvu	27
	LÄHTEET.....	28
	LIITE 1: ENSIMMÄISEN HAUN HAKUSTRATEGIA	33

LIITE 2: TOISEN HAUN HAKUSTRATEGIA	34
LIITE 3: MUKAANOTETUT ARTIKKELIT	35

KUVALUETTELO

Kuva 1. Psykiatrisen hoidonporrastus (Lönqvist ym. 2021.).....	8
Kuva 2. Prisma-kaavio.....	17

1 JOHDANTO

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen mukaan vuonna 2022 Suomessa hoidettiin aikuispsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa yhteensä noin 207 000 potilasta. Näistä vuodeosastolla hoidettiin noin 21 000, julkisen puolen avohoidossa 182 000 potilasta ja yksityisen puolen avohoidossa noin 25 000 potilasta. Suurella osalla vuodeosastohoidon potilaista oli myös avohoidon kontakteja saman vuoden aikana. Verrattuna vuoteen 2021, psykiatrisen erikoissairaanhoidon vuodeosastohoidossa hoidettujen potilaiden ja hoitajaksojen määrä väheni 8,6 prosenttia. Lyhyiden osastohoitajaksojen (korkeintaan 2 viikkoa) osuus kaikista hoitajakoista kasvoi ja pitkien (yli 2 viikkoa) väheni. Työkäisiä miehiä oli osastohoidossa enemmän kuin työkäisiä naisia. Kaiken kaikkiaan naisia kuitenkin hoidettiin enemmän psykiatrisessa vuodeosastohoidossa kuin miehiä. (Kyrölä 2023.)

Terveydenhuoltolaissa määritellään hyvinvointialueen vastuu mielenterveyden hoidosta, johon kuuluvat ohjaus, neuvonta, psykososiaalinen tuki, mielenterveyden häiriöiden ehkäisy, tutkimus, hoito ja kuntoutus monimuotoisena palveluina. Potilaan tulee saada tarvitsemansa kokonaisvaltainen terveydenhoito. Mielenterveyden hoito tulee toteuttaa yhteistyössä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa. Hoidon jatkuvuus on taattava toimintayksiköiden välillä, sekä siirryttäessä sosiaalihuollon palveluihin. Mielenterveyden hoito tulee suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon, sekä hyvinvointialueen ja kuntien kanssa mielenterveyden edistämisen tavoitteiden saavuttamiseksi. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010, 27§.)

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030 perustuu pitkäaikaiseen valmisteluun ja laaja-alaiseen yhteistyöhön. Lähtökohtana strategialla on kokonaisvaltainen mielenterveyden huomioiminen eri toimialoilla ja yhteiskunnassa. Mielenterveyden häiriöt ovat kansanterveydellinen haaste. Palvelut (sisältäen päihdepalvelut) saatavuus tulee saattaa muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tasolle. Strategian tarkoitus on antaa suuntaviivat päätöksenteolle, sekä toiminnan ja voimavarojen suuntaamiselle. Strategia sisältää viisi painopistettä, joita ovat mielenterveys pääomana, lasten ja nuorten mielenterveys, mielenterveysoikeudet, palvelut ja mielenterveysjohtaminen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020, 3.)

Pohjois-Savon hyvinvointialue aloitti toiminnan 1.1.2023. Hyvinvointialueella on aikuisten psykiatrisia osastoja Kuopiossa ja Iisalmessa. Osastonhoitajan kanssa keskusteltaessa aiheeksi nousi millaisia ovat tällä hetkellä käytettävät näyttöön perustuvat psykiatriset hoitotyönmenetelmät. Aiheesta ja suunnitelmasta keskusteltiin ohjaavan opettajan ja osastonhoitajan kanssa. Opinnäytetyön aihe ja tutkimusmenetelmä suunniteltiin heidän kanssaan työelämän tarpeeseen vastaavaksi.

Työn tarkoitus on kuvata aikuispsykiatrisessa (yli 18-vuotiaiden) osastohoitotyössä käytettäviä hoitotyönmenetelmiä. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää aikuispsykiatrisen osastohoidon kehittämisessä.

2 AIKUISPSYKIATRINEN OSASTOHOITO

2.1 Psykiatria ja mielenterveys

Psykiatria on kielitoimiston sanakirjan (2022) mukaan psyykkisiä häiriöitä ja sairauksia tutkiva ja hoitava lääketieteen haara. Psykiatrian ala kattaa monia tärkeitä osa-alueita ja pyrkii kokonaisvaltaisesti edistämään mielenterveyttä ja tarjoamaan yksilöllistä hoito niille, jotka tarvitsevat apua. Mielenterveyttä voidaan tarkastella monista eri näkökulmista, mukaan lukien biologiset, psykologiset, sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät. Moniammatilliset tiimit ovat tärkeitä mielenterveyden hoidossa. (Lönnqvist, Henriksson, Marttunen & Patronen 2021.)

Hyvä mielenterveys merkitsee tasapainoa ja joustavuutta, ja se vaikuttaa merkittävästi yksilön elämäntilaan ja kykyyn kohdata erilaisia elämäntilanteita. On tärkeää, että mielenterveysongelmien ehkäisyyn ja hoitoon kiinnitetään huomiota yksilötasolla, perheissä, yhteisöissä ja yhteiskunnan tasolla. (Lönnqvist ym. 2021.) Mielenterveys ei ole pysyvä ominaisuus, vaan se muovautuu koko elämän ajan. Hyvään mielenterveyteen vaikuttavat jokaisen yksilölliset ominaisuudet, kokemukset ja sosiaalinen vuorovaikutus. Myös yhteiskunnan rakenteet sekä yksilön arvot vaikuttavat mielenterveyteen. Yksilöllisten tekijöiden ja olosuhteiden vuorovaikutuksessa mielenterveys kehittyy, häiriintyy ja korjaantuu vähitellen. Elämästä nauttimisen, arjessa jaksamisen ja vastoinkäymisistä selviämisen edellytyksenä on hyvinvoiva mieli. Hyvän mielenterveyden omaavalla ihmisellä on psyykkistä joustavuutta, hyviä vuorovaikutustaitoja, elämäntilainta, positiivinen itsetunto ja henkistä vastustuskykyä. Erilaisia haasteita kohdatessa mielen hyvinvointi toimii puskurina haasteita vastaan. Hyvä mielenterveys suojaa itsemurhilta ja liittyy parempaan fyysiseen terveyteen ja terveisiin elintapoihin. Useiden tutkimusten mukaan runsaampi tupakointi ja liikkumattomuus liittyvät heikentyneeseen mielen hyvinvointiin. Heikko mielen hyvinvointi lisää kaiken ikäisten naisten ja miesten kuolleisuutta. Väestön hyvää mielenterveyttä edistämällä estetään samalla toissijaisesti, myös mielenterveyden häiriöiden kehittymistä ja itsemurhia. (Solin, Appelqvist-Schmidlechner, Nordling ja Tamminen 2018, 2.)

2.2 Hoitoon hakeutuminen

Psykiatriseen hoitoon hakeutuminen perustuu siihen, että henkilöllä on mielenterveyden ongelma, johon hän kokee tarvitsevansa apua ja haluaa itse hoitoa. Tutkimusten mukaan noin kolmasosa tai korkeintaan puolet suomalaisista mielenterveyden häiriöistä kärsivistä hakeutuu ongelmiansa vuoksi virallisen hoidon piiriin. (Lönnqvist ym. 2021.)

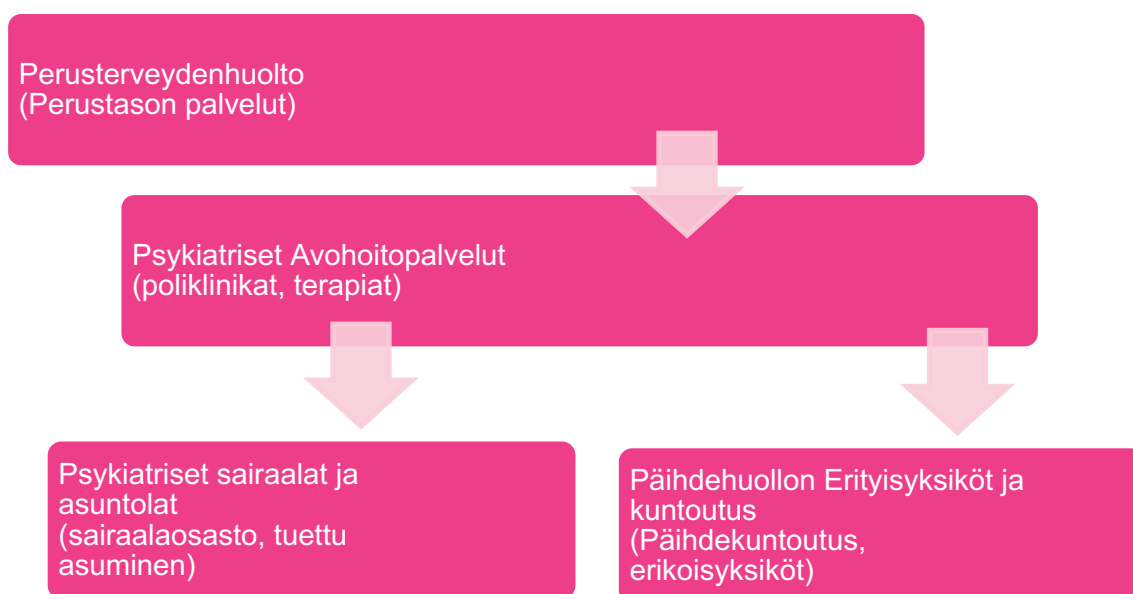
Mielenterveysasioissa hoitoa voi hakea peruspalveluista (terveyskeskuksista tai työterveyshuollosta) ajanvarauksella. Kiireelliseen tai päivystykselliseen hoitoon mielenterveysasioissa on mahdollista hakeutua peruspalveluiden kiirevastaanotoille tai yliopistollisen sairaalan ympärivuorokautiseen yhteispäivystykseen. Pelko leimautumisesta psykiatriseksi potilaaksi ja pessimistiset näkemykset hoidon mahdollisuuksista estävät hoitoon hakeutumista. Lisääntyvä avoimuus, asenteiden muuttuminen ja tietoisuus mielenterveydenhäiriöistä voivat lyhentää hoitoon hakeutumisen viivettä. Ensikontakti on ratkaiseva palveluiden jatkokäytölle, jos potilas kokee tullessa kuulluksi, se madaltaa kynnystä hakeutua uudelleen hoitoon. (Lönnqvist ym. 2021.)

Jos potilas kieltäytyy hoidosta tai hoitotoimenpiteestä, häntä on mahdollisuuksien mukaan hoidettava yhteisymmärryksessä jollakin muulla lääketieteellisesti hyväksyttävällä tavalla. Jos potilas ei

sairautensa vuoksi kykene itse päättämään hoidostaan, on ennen hoitopäätöksen tekemistä kuultava hänen laillista edustajaansa tai lähiomaistaan. Tämän tarkoitus on selvittää millainen hoito palvelisi potilasta parhaiten ja vastaisi hänen tahtoaan. Potilasta on aina hoidettava tavalla, jota voidaan pitää hänen etunsa mukaisena. (Lönngqvist ym. 2021.)

Terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan psykiatrisella erikoisairaanhoidolla tarkoitetaan erikoisalan mukaisia tutkimiseen, hoitoon, päivystykseen ja lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvia erityistason palveluja. Ne pitää järjestää lähellä asukkaita tai alueellisesti keskitettynä mikäli se on perusteltua palvelujen laadun turvaamiseksi. Kiireetöntä psykiatrista sairaalahoitoa varten edellytetään lääkärin tutkimukseen perustuva lähete. Lähettäminen tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon edellyttää mielenterveyslain mukaista toimintatapaa.

Psykiatriset sairaalaosastot ja psykiatrinen asuntolatoiminta sekä päihdehuollon erityisyksiköt ja päihdekuntoutus täydentävät perusterveydenhuollon mielenterveystyötä ja psykiatrista avohoitoa. Hoidon porrastus havainnollistettu kuvassa 1. Sairaalahoito on keskittynyt vaikeiden kriisitilanteiden, vakavien häiriöiden ja erikoisosaamista edellyttäviin hoitoihin. Psykiatrisesta hoidosta voidaan toteuttaa valtaosa monipuoliseksi kehittyneessä avohoidossa. Tehokas psykiatrinen sairaalahoito on kuitenkin tärkeä osa mielenterveyspalvelujen kokonaisuutta. (Lönngqvist ym. 2021.)

Kuva 1. Psykiatrisen hoidon porrastus (Lönngqvist ym. 2021.)

2.3 Mielenterveydenhoidon kokonaisuus /toimintakokonaisuus

Mielenterveyden hoitoon kuuluu monia tärkeitä elementtejä, jotka yhdessä auttavat ylläpitämään ja parantamaan mielenterveyttä. Näitä ovat esimerkiksi ohjaus ja neuvonta, joiden avulla tarjotaan tukea ja tarvittavaa tietoa yksilöille heidän tilanteidensa parantamiseksi. Lisäksi psykososiaalinen tuki

on räätälöity henkilökohtaisiin tarpeisiin. Tärkeä osa mielenterveyden hoidossa on myös mielenterveyden ehkäisy ja tutkiminen. Tutkimisen avulla saadaan tärkeää tietoa näiden häiriöiden syistä ja se auttaa kehittämään tehokkaita hoitokeinoja. Hoitotoimenpiteet kattavat laajan kirjon palveluita, mukaan lukien lääkinnällinen kuntoutus. Potilaan tarvitsema terveyden- ja sairaanhoidon jatkuvuus ja kokonaisuus on turvattava esimerkiksi hänen tarvitsemallaan yleisterveyden hoidolla. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2024.)

Mielenterveyden hoito järjestetään ensisijaisesti perusterveydenhuollossa, mutta hoitoa järjestetään myös erikoissairaanhoidossa psykiatrian poliklinikoilla ja psykiatrisena sairaalahoitona. Potilaan mielenterveyden hoitamisen kannalta on tärkeää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö. Mielenterveydenhoidon tulee muodostaa toimiva kokonaisuus muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa. Tämä tarkoittaa saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueilla ja kunnissa tehtävän ehkäisevän mielenterveystyön kanssa, muodostaen yhtenäisen ja kattavan hoitokokonaisuuden. Sosiaalihuollon tehtävänä on järjestää mielenterveyskuntoutujille asumispalveluita, sosiaaliohjausta ja sosiaalista kuntoutusta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2024.)

Ensisijainen hoitovastuu mielenterveyden lievien ja keskivaikeiden häiriöiden hoidosta on perusterveydenhuollolla. Perusterveydenhuollon on huolehdittava vakavien häiriöiden ylläpito- ja seuranta-tyyppisestä hoidosta, ehkäisevän ja varhaisen hoidon hoitomenetelmien hallinta ja käyttö, mielenterveyden tukeminen ja potilaan perheenjäsenten mielenterveyden tukeminen. Vakavien ja komplisoiduneiden sairauksien hoidossa hoitovastuu on psykiatrisen erikoissairaanhoidon aloilla. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023, 6.)

Samaan aikaan, kun keskiössä on ollut psykiatrisen avohoidon kehittäminen, on kiinnitetty vähemmän huomiota sairaalahoidon sisällön kehittämiseen. Tavoitteena on ollut potilaspaiikkojen vähentyminen. Esimerkiksi skitsofrenia on hyvin vaikeahoitoinen sairaus, joka tarkoittaa joidenkin potilaiden pitkäaikaista sairaalahoitoa. Osastojen hoitoajat ovat lyhentyneet ja potilaaseen ei ehditä välttämättä perehtyä syvällisemmin ja psykososiaalisille hoidoille ei jää juuri aikaa. Jotta kliininen tilanne saadaan rauhoittumaan, lisätään yhdistelmä-lääkityksen ja suurempien lääkeannosten käyttöä. (Korkeila 2019, 1989–1991.)

3 AIKUISPSYKIATRISET HOITOTYÖN MENETELMÄT

3.1 Sairaalahoito

Psykiatrisia osastoja on useita ja ne ovat käyttötarkoituksiltaan erilaisia. Useissa psykiatrisissa sairaaloissa on vastaanotto-osasto. Vastaanotto-osasto tarjoaa ympärivuorokautista hoitoa ja kriisihoitoa päivystyksellisille potilaille. Hoidonkesto osastolla on 1–7 vuorokautta. Usein sairaaloissa on osastoja, jotka ovat erikoistuneet erilaisten sairauksien hoitoon, kuten psykoosien, mielialahäiriöiden tai syömishäiriöiden hoitoon. Näiden sairauksien hoitoaika on keskimäärin 1–3 viikkoa. Usein sairaaloissa on pidempiaikaiseen hoitoon tarvittavia kuntoutusosastoja. Nämä osastot vastaavat kuntouttavasta ja toimintakykyä palauttavasta hoidosta. Kaikki osastohoidot eivät ole ympärivuorokautisia vaan tarjoavat hoitoa viikkohoitoina, jolloin osastolla ollaan maanantaista perjantaihin tai päiväosastohoitona, jolloin hoito tapahtuu osastolla esimerkiksi 8–16. (Mielenterveystalo n.d)

3.2 Hoitotyön menetelmät

Osastohoidon aikana käytettyjä hoitotyönmenetelmiä ovat esimerkiksi läsnäolo potilaan kanssa, tukeminen ja rohkaisu vuorovaikutukseen osaston yhteisössä, toimintakyvyn tukeminen ja ohjaus (esimerkiksi vuorokausirytmien hahmottaminen, suihkussa tai yleisestä hygienian hoidosta auttaminen), omahoitaja keskustelut, lääkityksen toteuttaminen (antaminen, ohjaus, motivointi ja vaikutuksen seuranta), ulkoilu, sosiaalisten verkostojen ylläpitäminen, ryhmät ja erilaiset toiminnalliset menetelmät. Hoitotyön tavoitteita ja menetelmiä on syytä arvioida potilaan kanssa potilaan tilanteen muuttuessa. (Hämäläinen, Kanerva, Kuhanen, Schubert ja Seuri 2017, 179.)

Psykiatrinen yhteisöhoito sisältää monipuolisia hoitomenetelmiä, yksilöllisiä hoitosuunnitelmia ja yhteisöpohjaisia tukijärjestelmiä, jotka vastaavat potilaiden henkilökohtaisiin tarpeisiin ja parantavat heidän elämänlaatuaan. Yhteisöhoito parantaa merkittävästi skitsofreniaa sairastavien hyvinvointia ja sosiaalista integraatiota. Tehokkaita interventioita ovat muun muassa psykoedukaatio, kognitiivinen käyttäytymisterapia, sosiaalisten taitojen koulutus ja yksilölliset hoitosuunnitelmat. (Kolarič ym. 2024.)

3.3 Moniammatillinen tiimi

Moniammatilliset tiimit psykiatrisessa hoidossa ovat keskeisiä tarjoamaan kokonaisvaltaista ja kattavaa hoitoa potilaalle. Tiimissä työskentelee erialojen asiantuntijoita, kuten psykiatreja, psykologeja, sairaanhoitajia, sosiaalityöntekijöitä, toimintaterapeutteja ja farmaseutteja. Jokaisen ammattilaisen osaamisen tuominen potilaan hoitoon parantaa hoidonlaatua yhteisten päätösten ja koordinoitun hoitosuunnitelman kautta. (Hayes, Bos, Evans, Sanders n.d.; Johns Hopkins n.d.)

Psykiatrisessa moniammatillisessa tiimissä hoitajilla on tärkeä rooli. Hoitajat toimivat potilaiden jatkuvana tukena ja hoidon koordinoijina. Hoitotyön menetelmät, kuten terapeuttiset vuorovaikutukset, lääkeshoidosta huolehtiminen sekä akuuteissa tilanteissa toimiminen ovat keskeisiä turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta. Hoitajat ovat vastuussa potilaan hoitosuunnitelman toteuttamisesta, mukaan lukien potilaiden psykoedukaatio ja hoitoon sitoutuminen, mikä vähentää potilaan hakeutumista uudelleen osastolle ja edistää toipumista. (Evelyn 2024.)

3.4 Psykososiaalinen menetelmä

Psykososiaalinen hoito määritellään tarkoittavan erilaisia hoitotoimia, joilla edistetään toimintakykyä ja hyvinvointia. Se käsittää pitkien psykoterapioiden ohella muihin psykoterapiatekniikkoihin perustuvien menetelmien lisäksi psykoedukaation eli koulutuksellisen terapian, ammatillisen kuntoutuksen, kognitiivisen kuntoutuksen ja luovat terapiat. Se käsittää myös sosiaalisten ja arkielämän taitojen harjoittelun menetelmiä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023, 3 & 5.)

3.5 Psykoedukaatio

Psykoedukaatio on menetelmä, jonka avulla potilas sekä hänen läheinen saa tietoa sairaudesta ja sen hoidosta. Psykoedukaation avulla tuetaan ymmärryksen lisääntymistä ja sairauden hallintaa. Tavoitteena on tukea ennakko-oireiden sekä stressitekijöiden tunnistamista ja hallintaa. Psykoedukaatio lisää työntekijöiden ymmärrystä potilaan tilanteesta, jonka avulla tavoitteiden asettaminen on helpompaa ja sen myötä yhteistyösuhde vahvistuu. (Hiekkala-Tiuskanen, Halunen, Mehtälä ja Kiesepä 2019.)

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoitus on kuvata aikuispsykiatrisessa (yli-18-vuotiaiden) osastohoitotyössä käytettäviä hoitotyönmenetelmiä. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää aikuispsykiatrisen osastohoidon kehittämisessä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on:

Millaisia ovat aikuispsykiatrisessa osastohoidossa käytettävät hoitotyön menetelmät?

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus toteutettiin kartoittavana kirjallisuuskatsauksena eli Scouping-review menetelmänä. Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen avulla saadaan käsitys aihealueeseen liittyvien tutkimusten määrästä, laadusta ja tarkastelun näkökulmasta. Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen avulla pyritään luomaan ymmärrys kohteena olevasta tutkittavasta ilmiöstä ja käsitteestä, sen keskeisistä lähteistä sekä olemassa olevasta tiedon luonteesta. Silloin kun tutkimuskohde on monimuotoinen tai aiempaa katsausta kohteesta ei ole tehty, kartoittavia kirjallisuuskatsauksia voidaan tehdä itsenäisinä tutkimuksina. Kartoittavia kirjallisuuskatsauksia tehdään tutkimuksen määrän, laajuuden ja luonteen kuvaamiseksi, se kuvaa laajasti tutkimuskohdetta. Sitä voidaan käyttää systemaattisen katsaustarpeen ennakoimiseksi ja tarpeen arvioimiseksi. Kartoittavia kirjallisuuskatsauksia hyödynnetään tutkimustulosten synteesiin, yhteenvedon tekemiseen, tutkimustiedon puutteiden tunnistamiseksi ja johtopäätösten tekemiseen olemassa olevasta tutkimustiedosta. Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen heikkoutena voi olla siihen käytettyjen alkuperäisten tutkimusten heikkolaatu tai aiempien tutkimusten puute. (Stolt, Axelin ja Suhonen 2015,10–11.)

Valitsimme kartoittavan kirjallisuuskatsauksen (scoping review) menetelmäksi opinnäytetyöhömmme, koska se tarjoaa kattavan ja systemaattisen lähestymistavan hoitotyönmenetelmien tarkasteluun aikuispsykiatrisessa osastohoidossa. Menetelmä auttaa meitä arvioimaan olemassa olevien tutkimusten määrää ja laatua. Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen avulla voimme luoda syvällisemmän ymmärryksen tutkittavasta ilmiöstä ja käsitteestä. Tämä auttaa meitä hahmottamaan hoitotyönmenetelmien keskeiset lähteet ja olemassa olevan tiedon luonteen. Menetelmä auttaa meitä ennakoimaan ja arvioimaan systemaattisen katsauksen tarpeen. Tämä on tärkeää, jotta voimme suunnitella mahdollisia jatkotutkimuksia ja syventää ymmärrystämme aiheesta.

5.2 Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen vaiheet

Kartoittavaan kirjallisuus katsaukseen kuuluu seuraavat kuusi vaihetta: 1) tutkimuskysymysten määrittäminen, 2) sisäänotto- ja poissulkukriteereiden määrittäminen, 3) hakustrategian suunnittelu, 4) julkaisujen hakeminen ja valinta, 5) aineiston kerääminen ja 6) tulosten analysointi. (Peters ym. 2020.)

Työnaloittamisen kannalta on tärkeää, että tekijällä on selkeä tavoite ja yksi tai useampi tutkimuskysymys valmiina aiheeseen liittyen. Katsauksessa tulee olla selkeät tavoitteet ja kysymykset. Tavoitteena on selkeät perustelut sille, miksi katsaus tehdään. Tavoitteiden tulee olla ytimekkäitä ja välittää lukijalle mitä tutkimus tuo lisää tutkimusalaan. Tavoitteen asettamisessa pohditaan mitä yrität ymmärtää tarkastelemastasi aiheesta. (Stony Brook University 2024.)

Tutkimuskysymyksen määrittely aloitettiin valitsemalla aihe, joka on aikuispsykiatrisessa osastohoidossa käytettävät hoitotyönmenetelmät. Tutustuimme alustavasti aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen ja sen keskeisiin käsitteisiin. Tutkimuskysymyksemme määriteltiin alustavalla kirjallisuuskatsauksella aiheesta saadaksemme käsityksen olemassa olevista tutkimuksista. Keskustelimme aiheesta ohjaajamme ja osastonhoitajan kanssa saadaksemme aiheen työelämä lähtöiseksi. Muotoilimme tutkimuskysymyksen siten, että se on selkeää ja ytimekäs.

5.3 Tutkimuskysymysten määrittäminen

Tutkimuskysymyksillä on keskeinen merkitys, kun määritellään kriteereitä kartoittavan kirjallisuus katsauksen aineiston valinnalle. Tutkimuskysymyksiä muotoilun työkaluna käytettiin PCC menetelmää, joka muodostuu sanoista kohderyhmä (Population), käsite (Concept), toimintaympäristö (Context). PCC menetelmä auttaa tutkijaa määrittelemään tarkasti tutkimuksen kohderyhmän, tunnistamaan keskeisimmät käsitteet tai ilmiöt ja määrittelemään tutkimuksen toimintaympäristön. (Peters ym. 2020.) Tämän avulla määriteltiin aiheen kohderyhmäksi aikuispsykiatriset potilaat, käsitteeksi hoitotyönmenetelmät ja kontekstiksi osastohoito (Taulukko 2). Menetelmä auttoi aiheen jäsentelyssä ja tiedonhaussa keskeisten avainsanojen tunnistamisessa. Sen avulla tunnistetut avainsanat toimivat pohjana hakusanoille ja sen lisäksi hyödynnetään tietokantojen omia asiasanastoja.

Taulukko 1. Pcc

PCC	Asiasana
Population	Psykiatriset potilaat
Kohderyhmä	Psychiatric patients
Concept	Hoitotyön menetelmät
Käsite	Nursing methods
Context	Psykiatrinen osasto
Toimintaympäristö	Psychiatric ward

5.4 Hakustrategian suunnittelu

Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen hakustrategian tulee olla mahdollisimman kattava ajan ja resurssien rajoissa. Peters ym. 2024 kertovat artikkelissaan, että JBI ohjeistuksessa suositellaan käytettäväksi kolmivaiheista hakustrategiaa, jota on hyödynnetty opinnäytetyössä. Hakustrategian ensimmäinen vaihe on tehdä haku vähintään kahdesta asianmukaisesta tietokannasta esimerkiksi MEDLINE, PubMed ja CINAHL. Haettujen tutkimusten/artikkeleiden otsikot, tiivistelmät ja hakusanat analysoidaan. Toisessa vaiheessa tehdään toinen haku, jossa käytetään valittuja hakusanoja kaikista valituista tietokannoista. Kolmannessa vaiheessa käydään läpi valittujen tutkimusten lähdeluettelot. Tämä vaihe auttaa varmistamaan, ettei merkittäviä tutkimuksia tai aineistoja jää huomiotta. Hakustrategian suunnittelussa on tärkeää käyttää apuna asiantuntijoita kuten tietokantatutkijoita ja informaattikkoja. He voivat auttaa kattavan hakustrategian luomisessa ja tuottamisessa.

Hakusanojen (Taulukko 3) löytämisen avuksi olemme hyödyntäneet PCC- menetelmää sekä Savonia ammattikorkeakoulun kirjaston informaattikkoa. Informaatikon avulla toteutimme hakusanoilla alustavan tietokantahaun tammikuussa 2024. Alustavassa tietokantahaussa käytimme Cinahl, Pubmed sekä Medic tietokantoja. Cinahl ultimate tietokannasta saimme 1086 hakutulosta, Pubmed tietokannasta 10 798 ja Medic tietokannasta 98. Alustavassa haussa ei tehty rajauksia.

Alustavan haun jälkeen hakusanat tarkentuivat ja ensimmäinen varsinainen haku tehtiin elokuussa 2024. Ensimmäisessä ja toisessa hakustrategiassa käytimme myös Cinahl, Pubmed ja Medic tietokantoja. Ensimmäisessä hakustrategiassa rajasimme tietokantojen rajaustyökaluilla tuloksiin tutkimukset mitkä olivat kokonaan saatavilla, tutkimukset, jotka olivat ilmaisia, vertaisarvioituja, tehty kymmenen vuoden sisällä. ja medic tietokannassa asiasanojen synonyymit. Tuloksia saatiin Cinahl ultimate tietokannasta 111, Pubmed tietokannasta 504 ja Medic tietokannasta 8.

Toinen hakustrategia suoritettiin syyskuussa 2024. Toisessa haussa tietokantojen rajaustyökalulla rajattiin tuloksiin tutkimukset, jotka oli vertaisarvioitu, tehty kymmenen vuoden sisällä ja medic tietokannassa asiasanojen synonyymit. Cinahl ultimate tietokannasta tuloksia saatiin 475, Pubmed tietokannasta 2335 ja Medic tietokannasta 18. Toisen hakustrategian aikana kävimme läpi valittujen tutkimusten lähteet. Toinen hakustrategia kuvattu liitteessä 2.

Taulukko 2. Hakulausekkeet tietokanta haussa

<p>“Psychiatry” OR</p> <p>“Psychiatric nursing” OR</p> <p>“Mentally ill persons” OR</p> <p>“Psychiatric patients” OR</p> <p>“Psychiatric department, Hospital” OR</p> <p>“Hospitals, Psychiatric”</p>	<p>AND</p>	<p>“Inpatients” OR</p> <p>“Hospitalization”</p> <p>“Therapeutics” OR</p> <p>“Treatment methods”</p>
---	-------------------	---

5.5 Julkaisujen seulonta ja valinta

Kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessa tulee kuvata lähteiden valintaprosessi kaikissa tutkimusten valinnan vaiheissa, sekä menettelytavat erimielisyyksien ratkaisemiseksi arvioijien välillä. Valinta tehdään ennalta määriteltujen sisäänotto- ja poissulkukriteereiden perusteella. Jokaisessa vaiheessa lähteiden valinta suoritetaan kahden tai useamman arvioijan toimesta. Mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan konsensuksella tai kolmannen vertaisarvioijan päätöksellä. Tutkimuksista poimittavien tietojen tulee vastata tutkimuskysymykseen. (Peters ym. 2024; Peters ym 2020.)

Sisäänotto- ja poissulkukriteerit tulee ilmaista selkeästi, koska ne ohjaavat tutkijaa mukaan otettavien lähteiden valinnassa ja opastavat lukija ymmärtämään katsauksen sisällön. Kriteerit tehdään PCC menetelmää hyödyntäen. Sisäänotto- ja poissulkukriteereissä sisäänottokriteerit määrittävät mitkä tutkimukset otetaan mukaan katsaukseen. Kriteereiden ollessa liian avoimia julkaisujen määrä voi olla liian suuri ja liian tiukkojen kriteereiden vaarana on, ettei sopivia tutkimuksia löydy. (Peters ym. 2020; Peters ym. 2024; Polloc ym. 2021.)

Opinnäytetyössä ei käytetty kolmatta vertaisarvioijaa vaan vertaisarviointi tehtiin kahden opinnäytetyöntekijän kesken. Mahdolliset erimielisyydet ratkaistiin konsensuksella opinnäytetyöntekijöiden välillä. Tutkimusten valinta kuvataan sanallisesti sekä kaavio muodossa. Kaavioon liitetään tiedot

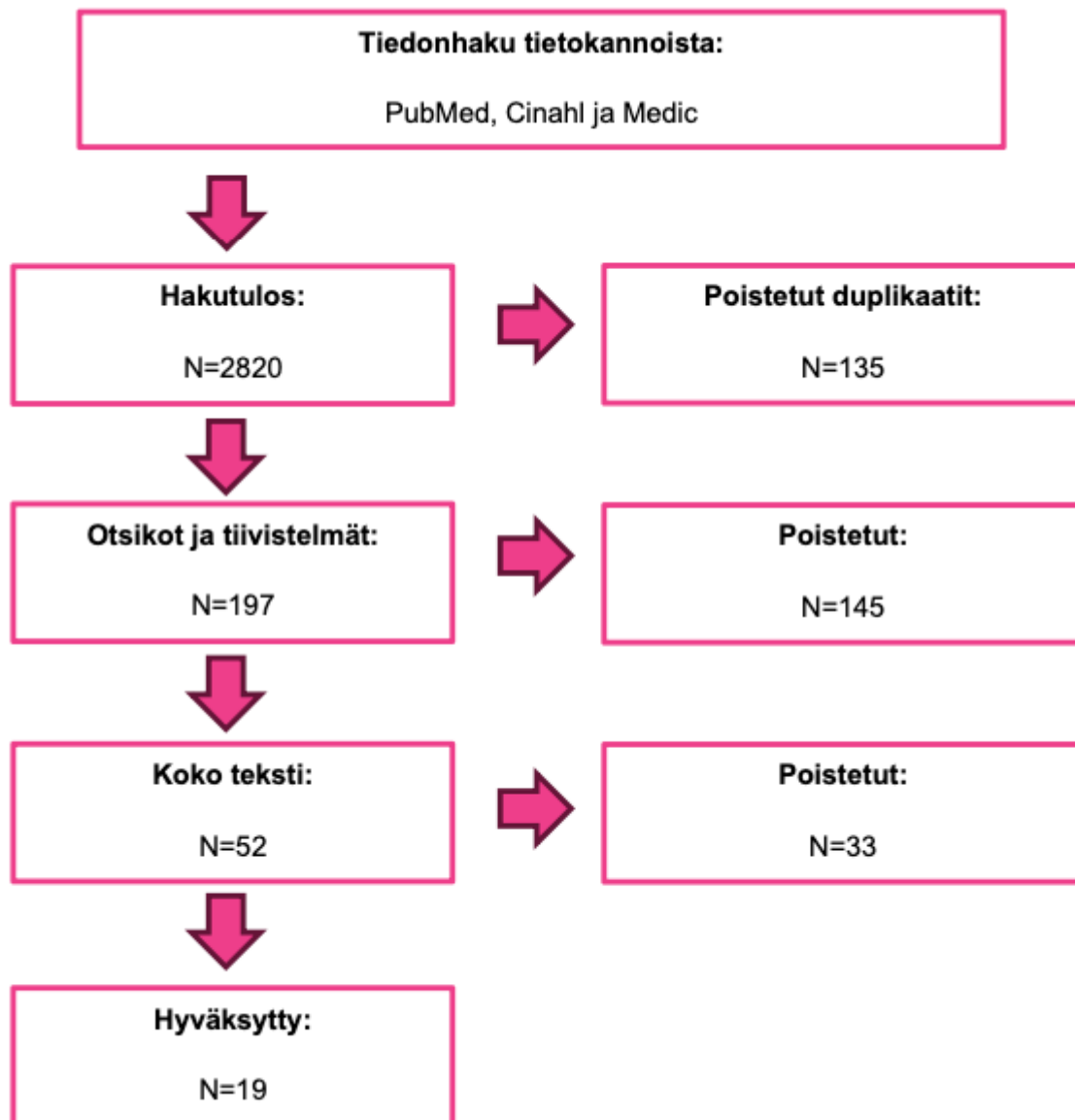
poissuljetuista tutkimuksista perusteluineen. Tutkimuskysymykseen pohjautuen on luotu sisäänotto ja poissulkukriteerit (Taulukko 4).

Taulukko 3. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit ja väitöskirjat	Ei vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit, opinnäytetyöt (YAMK, AMK) ja Pro gradu
Kielet: Suomi, Englanti	Muut kielet
Länsimäisen kulttuurin hoitotyönmenetelmät	Muut kuin länsimäisen kulttuurin hoitotyönmenetelmät
Aikuispsykiatriset potilaat	Psykiatriset ja alle-18-vuotiaat lapsi- ja nuorisopsykiatriset potilaat
2014–2024 julkaistut artikkelit	Yli 10-vuotta vanhat artikkelit
Materiaali on saatavilla ilman kustannuksia	Materiaalia ei ole saatavilla ilman kustannuksia
Vastaa tutkimuksen hakukriteereihin	Ei vastaa tutkimuksen hakukriteereihin

Valintaprosessista tulisi antaa narratiivinen kuvaus, jota tukee PRISMA-ScR- viitekehukseen perustuva kaavio. Kaavio kuvaa hakuprosessin kulun, lähteiden valinnan, päällekkäisyyksien poistamisesta, kokotekstin noutamisesta sekä kolmannen haun lisäyksistä ja tiedonkeruusta. Hakutulosten hallintaa käytettävä ohjelmisto tulee myös ilmoittaa. Haetuista kokotekstin artikkeleista on annettava yksityiskohtaiset tiedot. Mukana olevista ja lyhyesti mainituista poissuljetuista lähteistä tulee laatia erilliset liitteet ja poissulkemisen syyt tulee esittää. (Peters ym. 2024.)

Tiedonhaku tietokannoista on kuvattu Prisma kaaviossa (kuva 1). Hakutulokset (n=2820) tallensimme maksuttomaan viitteidenhallintaohjelmaan Zoteroon. Ohjelman suorittaman automaattisen tietueiden yhdistämisen ja duplikaattien poiston jälkeen hakutuloksia jäi n=2685. Tämän jälkeen teimme otsikko- ja abstraktitason karsinnan, jossa hyväksytyt n=197 artikkelia, poissuljettiin n=145. Otsikko- ja abstrakti karsinnan jälkeen artikkeleja jäi n=52 joista poissuljettiin n=33. Mukaanottokriteerit täyttäviä artikkeleita tuli mukaan 19. Muutamia artikkeleja poissuljettiin kielen, julkaisumaan tai maksullisuuden vuoksi. Näitä tutkimuksia ei työtä tehdessä eritelty tuloksissa.

Kuva 2. Prisma-kaavio

5.6 Aineiston kerääminen

Kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessa tiedonkeruuprosessia kutsutaan usein "tiedon jäsentämiseksi" ja sen tarkoitus on tarjota looginen yhteenveto tuloksista katsauksen tavoitteen ja kysymysten mukaisesti. Protokollavaiheessa tulisi laatia luonnos jäsentelytaulukosta keskeisten tietojen, kuten kirjoittajan, julkaisuvuoden, kohderyhmän ja menetelmien tallentamiseksi. Tämä taulukko voidaan päivittää katsausvaiheessa. (Peters. ym. 2024.)

Tiedon jäsentäminen voi olla iteratiivinen prosessi, jossa uusia tietoja lisätään taulukkoon tarpeen mukaan. Arviointiryhmän on suositeltavaa tutustua lähdetuloksiin ja tehdä pilottihaku kahdella tai kolmella lähteellä ennen laajamittaista tiedonkeruuta. Tärkeintä on kirjoittajien läpinäkyvyys ja selkeys tiedonkeruumenetelmissä. (Peters ym. 2024.)

Aineiston poiminta tutkimuksista laadittiin PCC menetelmää hyödyntäen (Liite 5). Opinnäytetyömme tiedonkeruuprosessi jaettiin kahteen päävaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa jaoin tutkimusartikkelit kahden tekijän kesken puoliksi. Kumpikin keräsi Mukaan otetut artikkelit taulukossa määritellyt tiedot ja vei ne taulukkoon. Tekijöiden välillä ei ollut erimielisyyksiä, miten tutkimuksia lähdettiin seulomaan tai miten niiden tulokset käydään läpi.

5.7 Tulosten analysointi

Kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessa dataa voidaan analysoida ja esittää monipuolisesti riippuen katsauksen tavoitteista. Toisin kuin systemaattisessa katsauksessa, kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessa tuloksia ei yhdistetä, vaan ne esitetään kuvailevasti. Yksinkertaiset frekvensilaskelmat käsitteistä, populaatioista ja muista tiedoista ovat usein riittäviä. Määrällisen datan analysoinnissa voidaan tarvittaessa hyödyntää kehittyneempiä menetelmiä, mutta yleensä yksinkertaiset analyysit riittävät. Tärkeintä on, että kirjallisuuskatsauksen tekijät ovat läpinäkyviä ja selkeitä käyttämiensä analyysimenetelmien suhteen, perustelevat valintansa ja suunnittelevat ne mahdollisuuksien mukaan etukäteen. (Peters ym. 2024.)

Analyysimenetelmänä käytimme teemoittelua, joka on yleisesti käytetty laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmänä ja soveltuu erityisesti kartoitaviin kirjallisuuskatsauksiin. Braun ja Clarke (2006) määrittelevät teemoittelun joustavaksi analyysimenetelmäksi, joka soveltuu monenlaisiin tutkimuskysymyksiin ja aineistoihin. Teemoittelussa aineistosta tunnistetaan toistuvia aiheita tai teemoja, jotka ovat merkityksellisiä tutkimuskysymyksen kannalta. Menetelmä mahdollistaa aineiston systemaattisen läpikäynnin ja merkityksellisten piirteiden ryhmittelyn.

Aineiston analyysivaiheessa kävimme aineiston (n=19) läpi useaan otteeseen tunnistaaksemme tutkimuskysymykseemme vastaavat teemat. Lähtökohtana teemoittelussa olivat yksilön kanssa toteutuvat hoitotyönmenetelmät ja yhteisölliset hoitotyönmenetelmät. Teemoittelussa tunnistimme kaksi pääteemaa: Yksilön kanssa toteutettavat hoitotyönmenetelmät ja yhteisölliset hoitotyönmenetelmät. Yksilöllisten menetelmien alle muodostui 11 alateemaa ja yhteisöllisten menetelmien alle 7 alateemaa.

5.8 Tulosten esittäminen

On suositeltavaa, että tekijät suunnittelevat tarkkaan, miten lähteistä kerätty tieto esitetään. Suunnittelu tässä vaiheessa auttaa hahmottamaan millaista tietoa voidaan tunnistaa ja miten se parhaiten esitetään tavoitteiden ja kysymysten mukaisesti. Tulosten esittämisessä päätarkoitus on tunnistaa, kuvata ja tiivistää tutkimustulokset tietystä aiheesta sekä tunnistaa tutkimuksen puutteita. Kartoittavan kirjallisuuskatsauksen tulokset voidaan esittää kaaviomaisessa tai taulukkomuodossa. PCC-kriteerien elementit voivat auttaa ohjaamaan tiedon jäsentämistä sopivimmalla tavalla. (Peters ym. 2024.)

Suunnittelimme, että tulokset esitetään taulukkomuodossa kuvailevasti. Aluksi laadimme luonnoksen taulukosta, johon keräsimme tiedot kirjoittajista, julkaisuvuoden, kohderyhmät ja keskeiset tulokset (liite 5). Tämä taulukko auttoi meitä jäsentämään tietoa selkeästi ja systemaattisesti. Tutkimustulosten esittäminen kuvailevasti helpotti tutkimustulosten merkityksen ja tutkimuskysymyksen yhteyden tuomista esiin.

6 TULOKSET

Tähän opinnäytetyöhön valikoidut tutkimukset olivat eri puolilta maailmaa. Valituista tutkimuksista seitsemän oli Yhdysvalloista, kaksi Australiasta ja Sveitsistä, yksi Suomesta, Kanadasta, Puolasta, Ranskasta, Brasiliasta, Ruotsista, Portugalista sekä Saksasta. Tutkimukset käsittelivät aikuisten psykiatrisen osastohoidon hoitotyönmenetelmiä potilaan näkökulmasta. 19 tutkimuksesta kymmenessä tutkimuksessa kerrottiin tutkimukseen osallistuneiden potilaiden määrä, joka oli yhteensä 742.

6.1 Millaisia ovat aikuispsykiatrisessa osastohoidossa käytettävät hoitotyön menetelmät

Analyysin tuloksena tunnistimme kaksi pääteemaa, jotka ovat keskeisiä hoitotyössä. 1) Yksilön hoitotyönmenetelmät ja 2) yhteisölliset hoitotyönmenetelmät. Nämä teemat jakautuivat useisiin alateemoihin, jotka edustavat erilaisia käytännön hoitotyön menetelmiä. Yksilöhoitotyön menetelmien alle sijoittuu 11 alateemaa, kuten omahoitajan kanssa käytyt terapeuttiset keskustelut, dialektinen käyttäytymisterapia ja psykoedukaatio. Yhteisöhoitotyönmenetelmien alle sijoittui 7 alateemaa, kuten taideterapiaryhmät, liikuntaryhmät ja eläinavusteinen terapia. Taulukossa 4 ja 5 esitetään tunnistetut alateemat yksilö- ja yhteisöhoitotyönmenetelmistä.

6.2 Yksilölliset hoitotyön menetelmät

Taulukko 4. Yksilön hoitotyönmenetelmät

Yksilön hoitotyönmenetelmät	
• Omahoitaja-/terapeuttiset keskustelut	• Puutarhaterapia
• Mindfulness	• Aromaterapiahieronta
• Eläinavusteinen terapia	• Motivoivahaastattelu
• Selkeä kotiutussuunnitelma	• Akupunktio
• Dialektinen käyttäytymisterapia	• Psykoedukaatio
• Avoimen dialoginmalli	

Tutkimuksista yhdeksässä käsiteltiin yksilöhoitotyönmenetelmiä. Rio, Fulle, Taylor & Muir-Cohrane (2020) ja Elgendy, Shalaby, Owusu, Nkire, Agyapong & Wei (2023) tuovat esille tutkimuksissaan potilaiden arvostavan hyviä terapeuttisia suhteita henkilökunnan kanssa ja selkeää hoito- ja kotiutussuunnitelmaa. Tutkimusten mukaan merkityksellisten hoitosuunnitelma keskustelujen puute hoitajien ja potilaiden välillä olivat merkittävä este vastuulliselle mielenterveyslaitoshoitotyölle. Potilaat arvostivat yksilöllistä tietoa sairaudestaan sekä hyviä terapeuttisia suhteita henkilökunnan kanssa.

Avoimen dialogin lähestymistapa kehitettiin Suomessa Länsi-Lapissa. Se perustuu terapeuttisiin tapaamisiin, joissa potilas on läsnä verkostonsa kanssa. Kahden ja viidenvuoden seurannat osoittivat korkean hoidon tehokkuuden sekä merkittävän kustannussäästön mielenterveysmenoissa. (Klapciński & Rymaszewska 2015.)

Dialektinen käyttäytymisterapia (DBT) on tehokas menetelmä persoonallisuushäiriötä sairastavien hoidossa. DBT auttaa potilaita hallitsemaan tunteitaan ja vähentämään itsetuhoista käyttäytymistä.

Tämä lähestymistapa auttaa suojelemaan muita potilaita ja ylläpitämään turvallista ilmapiiriä. Persoonallisuushäiriötä sairastavien potilaiden kanssa on hyödyllistä käydä yksikön säännöt läpi esimerkiksi päivittäin ryhmässä ja antaa heille mahdollisuus kommentoida ja keskustella yksiköiden asioista hoitajien kanssa. On hyödyllistä tarkastella käyttäytymiseen liittyviä odotuksia ryhmässä, jotta kaikki kuulevat samat tiedot. Henkilökunnan ja potilaiden on hyvä olla tietoisia yksikön käytännöistä ja menettelyistä etteivät persoonallisuushäiriötä sairastavat potilaat pysty manipuloimaan onnistuneesti muita potilaita. (Ritter & Platt 2016.)

Psykiatrisessa sairaalahoitossa olevat potilaat altistuvat ahdistukselle, jotka johtuvat useista tekijöistä esimerkiksi sairaalahoiton kokemuksesta, rajoituksista ja ympäristöstä. Puutarhaterapialla on merkittävä vaikutus ahdistuksen vähentämiseen riippumatta siitä mistä psykiatrisesta patologiasta he kärsivät. (Joubert yms. 2024.) Mindfulness puhelin sovelluksen käyttö auttaa vähentämään ahdistuneisuutta, parantamaan unta ja lievittämään tylsyyttä. Sovelluksen käyttöä hankaloitti sairaalan yksiköiden liiallinen meluisuus ja yksityisyyden puute. (Mistler, Ben-Zeev, Carpenter-Song, Brunette & Friedman 2017.)

Tutkimuksen mukaan aromaterapiahieronta osoittautui tehokkaaksi ahdistuksen lievittämisessä persoonallisuushäiriöistä kärsivillä potilailla psykiatrisen sairaalahoiton aikana. Viidestäkymmenestä potilaasta kuusi sai aromaterapia hierontaa ja heidän sykkeensä, sekä hengitystiheydensä mitattiin ennen ja jälkeen jokaisen istunnon. Ahdistuksen taso mitattiin myös ennen ja jälkeen intervention. (Domingos & Braga 2015.)

Motivoiva haastattelu on näyttöön perustuva interventio. Sen tarkoitus on auttaa psykiatrisia sairaanhoitajia ymmärtämään potilaiden uskomuksia ja vahvistaa terapeutista hoitosuhdetta. Motivoivasta haastattelusta on hyötyä, mutta toiminnan tulee olla oikea-aikaista. Motivoivassa haastattelussa hoitajan tehtävä on motivoida ja tukea potilasta muutokseen. Menetelmän tavoitteena on, että muutoksesta tulee rutiini. (Ragaisis 2017.)

Tutkimuksen mukaan anoreksia nervosaa sairastavat potilaat kokivat korva-akupunktion antavan rentouttavan tauon, vähentävän ahdistusta ja auttavan painonnousun sietämisessä. Korva-akupunktio on menetelmä, jossa viisi neulaa työnnetään määrättyihin kohtiin molempiin korviin. Menetelmä on kehitetty alun perin vieroitusoireiden hoitoon. Potilaat kokivat akupunktion houkuttelevana osana hoitoa, joka tarjosi mahdollisuuden rauhoittua ja pohtia tilannettaan. Potilaat kertoivat akupunktion tuovan heille epätavallista rauhallisuutta. Se auttoi heitä ajattelemaan selkeästi ja pohtimaan positiivisia ja fyysisiä tuntemuksia kuten kehon lämpenemistä. (Hedlund & Landgren 2017.)

6.3 Yhteisölliset hoitotyönmenetelmät

Taulukko 5. Yhteisölliset hoitotyönmenetelmät

Yhteisölliset hoitotyönmenetelmät	
<ul style="list-style-type: none"> • Musiikkiryhmät • Liikuntaryhmät • Safewards • Keskusteluryhmät 	<ul style="list-style-type: none"> • Taideterapiaryhmät • Joogaryhmät Eläinavusteinen terapia

Lemmikkiterapia tai eläinavusteinenterapia ovat yleisiä termejä, kun kissa tai joku muu eläin sijoitetaan sairaalanosastolle tai muuhun terveydenhuollon ympäristöön. Tutkimuksen mukaan eläimet edistävät potilaiden mielenterveyttä ja lisäävät tyytyväisyyttä. Eläinterapian on todettu vähentävän stressiä, eristyneisyyden tunnetta, lisäävän fyysistä aktiivisuutta ja tuovan rutiineihin muutoksia. (Elgandy, Shalaby, Owusu, Nkire, Agyapong & Wei 2023.) Koiravierailut osastolla kohensivat mielialaa, vähensivät negatiivisia tunteita ja lievittivät ahdistuneisuutta. Vierailut sisälsivät koirien silittämistä, koirille puhumista ja temppujen teettämistä. (Brown ym. 2020.) Hevosterapia on hyödyllinen potilaille, joiden sairaalahoito on pitkittynyt. Hevosterapialla on todettu olevan vaikutusta väkivallan vähentämiseen. Ei-saalistavat hevoseläimet heijastavat suoria ihmisen reaktioita, jolla voi olla terapeutin etu verraten saalistavampiin lajeihin kuten koiriin ja ihmisiin. (Nurenberg yms. 2015.)

Sairaaloissa tarjotaan liikunta- ja urheiluterapiaohjelmia osana hoitoa. Potilaita kannustetaan osallistumaan ohjelmiin, mutta ne eivät ole pakollisia. Tutkimuksen mukaan tämä on auttanut saavuttamaan sen, että 57 % potilaista täyttää suositellun liikunnantason määrän. Tutkimuksen mukaan liikunnan edistäminen on tärkeä hoitotyön menetelmä psykiatrisessa hoidossa, sillä pitkäaikainen liikumattomuus vaikuttaa haitallisesti potilaiden fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin. (Ehrbar yms. 2018.) Liikunta ja urheiluterapiaohjelman lisäksi potilaat arvioivat hyödyllisiksi vaihtoehtoiset hoitomuodot. Näitä hoitomuotoja olivat esimerkiksi shiatsu, jooga, toimintaterapia, kehoterapia, luovaterapia ja rentoutusterapia. Näiden lisäksi potilaat kokivat hyödyllisiksi Mindfulnessin, sekä keskustelevat ryhmäterapiat. (Locher, Mansour, Koechlin & Büchi 2020.) Säännöllisesti tehtynä jooga ja hengitysharjoitukset vähentävät stressiä ja parantavat mielialaa. Joogan on todettu auttavan tunteiden käsittelemisessä ilman puhetta. Jooga ja hengitysharjoitukset auttavat tunteiden säätelyssä rauhoittamalla hermostoa, edistämällä kehontietoisuutta ja tuntemaan olonsa läsnä olevaksi. (Spence 2021.)

Musiikkiterapiassa käytettiin erilaisia tekniikoita, kuten kuuntelua, soittamista, liikettä, laulamista ja kirjoittamista. Taideterapiassa käytettiin luomista, esittelyä ja tutkimista. Potilaille perustettiin yhteisöretkiryhmä nimeltä Art & Sound. Ryhmän retket noudattivat yksilöllisiä hoitosuunnitelmaa ja retki kohteet arvioitiin sopivuuden perusteella. Erilaisten taidepohjaisten hoitokäytänteiden tuominen hoitotyön menetelmäksi on todettu merkitykselliseksi potilaiden toipumisen kannalta. (Birt & Klingenberg 2022.) Hall, Mullen, Plummer, Berry ja Clancy (2019) toteavat tutkimuksessaan, ettei musiikkiryhmän pitäjiä tarvitse olla musiikkiterapeuteja. Ei-musiikkiterapeutit voivat tarjota tehokkaita musiikkiryhmä interventioita. Tärkeämmäksi koettiin se, miten henkilökunta oli tekemisissä potilaiden kanssa. Ryhmä voidaan toteuttaa ilman lisähenkilöstöä. Musiikkiryhmä voi olla keino rakentaa luottamusta ja edistää terapeutista vuorovaikutusta potilaiden kanssa.

Taideterapiassa osallistujat voivat ilmaista tunteita piirtämällä henkilökohtaisen elämänkaarensa tärkeiden asioiden ilmaisemiseksi tai tehdä yhdessä ryhmä maalauksen, joka edistää sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusta. Taideterapian todettiin vähentävän merkittävästi ahdistusta ja stressiä. Osallistujien hyvinvointi parani erityisesti elämäntarkoituksen ja itsehyväksynnän osalta. Ryhmäläiset kokivat toivoa tulevaisuudesta ja oppivat hallitsemaan vaikeita tunteita. (Laranjeira, Campos, Bessa, Neves & Marques 2019.)

Elokuvia on hyödynnetty psykoedukaatiossa sairaalahoidon aikana. Potilaat katsoivat kuusi noin 17 minuutin pituista elokuvaa, jotka sisälsivät objektiivista tietoa skitsofreniasta. Hoitohenkilökunnan jäsen oli läsnä elokuvan katselussa. Elokuvan jälkeen hoitaja vastasi potilaiden esittämiin kysymyk-

siin. Suurin osa potilaista otti elokuvan vastaan hyvin ja piti elokuvaa mielenkiintoisena ja informatiivisena. Kaikki elokuvat katsottuaan potilaat olivat paremmin tietoisia sairaudestaan. Hoitomyöntyvyys ja ymmärrys sairaudesta lisääntyi. (von Maffei, Görge, Kissling, Schreiber ja Rummel 2015.)

Safewards- mallia käyttämällä voidaan vähentää potilaiden ja henkilökunnan välillä tapahtuvia konflikteja. Sillä voidaan parantaa potilaiden ja henkilökunnan välistä vuorovaikutusta, rauhoittaa ilmapiiriä ja vähentää potilaiden aggressiivisuutta. Safewards-mallissa on kymmenen käytännöllistä ja helpposti toteutettavaa toimenpidettä. Näiden avulla voidaan vähentää potilaiden ja henkilökunnan välillä tapahtuvia konflikteja ja rajoitustoimenpiteitä. Teoria käsittelee kuutta konfliktien syntyyn ja pakon käyttöön vaikuttavaa osa-aluetta: henkilökunta, fyysinen ympäristö, sairaalan ulkopuolinen ympäristö, potilasyhteisö, potilaan ominaisuudet, sekä osastojen säännöt ja rajoitukset. Jokainen näistä tekijöistä voi yksinään altistaa konflikteille ja pakon käytölle. Henkilökunnalla ja potilailla on mahdollisuus vaikuttaa osastojen toimintaan estääkseen laukaisevia tekijöitä ja konfliktien syntymistä. (Kuosmanen & Laukkanen 2019.)

7 POHDINTA

7.1 Tulosten tarkastelu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata aikuispsykiatrisessa osastohoitotyössä käytettäviä hoitotyömenetelmiä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää aikuispsykiatrisen osastohoidon kehittämisessä. Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että aikuispsykiatrisessa osastohoidossa käytetään sekä yksilö-, että yhteisohoidonmenetelmiä, kuten yksilöllisiä terapeutisia keskusteluja ja terapeutisia ryhmiä. Tutkimusten perusteella yhteisohoidon menetelmistä liikunta- ja musiikkiryhmät vaikuttavat olevan eniten käytössä olevia hoitotyömenetelmiä. Yksilöhoitotyömenetelmistä esille nousivat hyvät terapeutiset suhteet henkilökunnan kanssa, vaihtoehtoiset hoidot, motivoiva haastattelu ja dialektinen käyttäytymisterapia. Tarkastelemiemme tutkimusten mukaan: potilas tyytyväisyyttä lisää selkeä kotiutussuunnitelma, vapaaehtoinen hoito, henkilökohtainen ja laadukas tieto, sekä henkilökunnan potilaille antama psykoedukaatio sairaudestaan.

Musiikkiterapiaa on tutkittu laajasti erilaisissa ympäristöissä ja sen positiivisia vaikutuksia ovat hyvinvoinnin tunteen paraneminen, motivaatio, mielialan koheneminen, parantunut itsetunto ja tunne sosiaalisesta osaamisesta. Tällainen musiikkiryhmä toiminta voidaan toteuttaa onnistuneesti ilman lisähenkilöstöä käyttämällä osaston työntekijöitä. Osaston ulkopuolelle järjestettyjen ryhmäretkien todettiin motivoivan ja valmistavan psykiatrisia potilaita integroitumaan yhteisöön. Musiikkiterapian todettiin parantavan potilastyytyväisyyttä. (Hall ym. 2019; Birt & Klingenberg 2022.)

Liikkumattomuudella on todettu olevan haitallisia vaikutuksia potilaiden fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin. Liikunnan edistäminen on tärkeä osa psykiatrista hoitoa. Tutkimuksessa todettiin kerran viikossa liikuntaa harrastavien potilaiden masennusoireiden lievittyneen kahdentoista kuukauden aikana. Tänä aikana liikuntaa harrastamattomien potilaiden masennusoireet alkoivat lisääntyä. Liikunta muodolla ei ollut merkitystä. Osastohoidon aikana liikuntaa tulisi tarjota monipuolisesti. (Ehrbar ym. 2018.)

Potilaat kokivat hyödyllisiksi ryhmäterapiat ja vaihtoehtoiset hoidot. Vaihtoehtoisista hoidoista shiatsu ja jooga olivat erityisen suosittuja. Tutkimuksessa havaittiin, että yhteiset tekijät, kuten suhde henkilökuntaan, yhteenkuuluvuuden tunne, omat asenteet ja uusien oivallusten kautta tapahtuva muutosprosessi koettiin usein hyödylliseksi. Tutkimuksesta ilmeni potilaiden painottavan enemmän suhdettaan muihin potilaisiin kuin hoitohenkilökuntaan tai lääketieteenasiantuntijoihin. Vertaistuella todettiin olevan merkittäviä vaikutuksia psyykkiseen hyvinvointiin. Jooga- ja hengitysharjoitukset vakiinnutettiin suljetussa laitosympäristössä ennakoitavan aikataulun mukaisesti. Ryhmäharjoittelu auttaa kehittämään taitoja, joita voi käyttää ahdistuksen hallinnassa ja hallitsemaan paremmin elämän stressitekijöitä. Metaforat, kuten ”työkaluvo”, jossa on kolme taskua (energisoivat, rauhoittavat ja tasapainottavatyökälyt), auttavat asiakkaita muistamaan ja käyttämään näitä taitoja. Tämä lähestymistapa todettiin hyödylliseksi, koska se antaa merkityksen tuntemuksille ilman sanoja. (Locher ym. 2020; Spence 2021.)

Psykiatrisessa osastohoidossa olevan potilaan osallistuminen hoitosuunnitelman laatimiseen on olennaista heidän toipumisensa kannalta. Terapeutisiin keskusteluihin käytetään vähän aikaa, joka heikentää hoidonlaatua. Henkilökunnan empatian, itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen puute voi vähentää hoitosuunnitelmien mielekkyyttä ja siten vaikuttaa hoitajan ja potilaan vuorovaikutukseen

negatiivisesti. Hoitosuunnitelmat ovat tärkeitä, koska psyykkisistä sairauksista kärsivät ihmiset kohtaavat monia haasteita, kuten fyysisiä sairauksia ja sosiaalista eristäytymistä, jotka voivat lyhentää heidän elinikäänsä. Hoitosuunnitelman auttavat hallitsemaan näitä haasteita ja parantavat elämänlaatua. Akuutin psykiatrisen osastohoidon ja pitkäaikaisen osastohoidon välillä on merkittäviä eroja. Akuutin hoidon tarkoitus on hallita sairauden vakavia oireita ja vähentää välitöntä terveysriskiä, kuten itsensä vahingoittamista. Pitkäaikainen osastohoito keskittyy pidempiaikaiseen toipumiseen ja potilaan toiminnallisiin elämäntavoitteisiin. Pitkäaikaisessa yhteisohoidossa hoitosuunnitelmat ovat keskeisiä, sillä ne auttavat potilaita saavuttamaan parempia toipumistuloksia ja parantamaan elämänlaatua. (Rio ym. 2020.)

7.2 Eettisyys ja luotettavuus

Eettisiä kysymyksiä ja luotettavuutta pohdittiin jo kirjallisuuskatsauksen suunnittelu vaiheessa. Tekijät, ohjaaja ja toimeksiantaja suhtautuivat opinnäytetyöhön eettisesti. Eettisyydellä pyritään ihmisten kunnioittamiseen, tasa-arvoiseen vuorovaikutukseen ja oikeinmukaisuuden korostamiseen. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019.) Koska kyseessä on kirjallisuuskatsaus tutkimuslupia ei tarvinnut hakea.

Viittausten epäselvyys, sekä puutteellisuus luetaan plagioimiseksi. Plagiointi on ajatusten tai tiedon varastamista ja sen käyttämistä omana tekstinä. Virheellisen tiedon tai tulosten jakaminen on plagiointia ja niiden laittaminen opinnäytetyöhön syö sen uskottavuutta ja vie harhaan sen lukijoita. (Vilka ja Airaksinen 2003.)

Jos tutkimus on suoritettu noudattamalla tutkimuseettisen neuvottelukunnan tieteellisen käytännön lähtökohtia, niin se on eettisesti hyväksyttävä ja luotettava. Eurooppalaisen tutkimuseettisen ohjeituksen mukaan luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto ovat hyvän tieteellisen käytännön peruseräitä. Luotettavuudella varmistetaan tieteellisen toiminnan laatu suunnittelussa, menetelmissä, analyyseissä ja voimavarojen käytössä. Rehellisyydellä tarkoitetaan, että tutkimus suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan avoimesti, oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja yksityiskohtia salaamatta. Tutkimusta tehdessä osoitetaan arvostusta kollegoita, tieteellisen toiminnan osapuolia, yhteiskuntaa, ekosysteemejä, ympäristöä sekä kulttuuriperintöä kohtaan. Tutkimustyötä tehdessä kannetaan vastuu tieteellisen toiminnan elinkaaresta, joka alkaa ideasta ja päättyy toteutuksen ja julkaisemisen kautta vaikutuksiin. Vilpillä tarkoitetaan tieteellisen toiminnan vääristettyä tutkittua tietoa ja tiede- ja tutkimusyhteisön, päätöksentekijöiden tai yleisön harhauttamista. Se heikentää tieteellisen työn, sen tulosten tai tuotosten arvoa ja tieteen arvostusta sekä aiheuttaa haittaa muille tieteellisen työn tekijöille ja tutkittaville. Tieteellisessä toiminnassa vilppi luokitellaan Suomessa kansainvälisen käytännön mukaisesti kolmeen alaluokkaan, joita ovat sepittäminen, vääristely ja plagiointi. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 11–12, 16.)

Käytimme tutkimusprosessissa selkeästi määriteltyjä ja yleisesti hyväksytyjä menetelmiä. Aineiston valinta, analyysi ja raportointi dokumentointiin yksityiskohtaisesti. Tutkimusprosessi toteutettiin avoimesti ja läpinäkyvästi. Aineistojen valintakriteerit sekä analyysivaiheet on kuvattu tarkasti ja kaikki käytetyt lähteet on asianmukaisesti merkitty viitteinä. Huomioimme eettisesti merkitykselliset näkökohdat valitsemalla aineistoja, jotka olivat vertaisarvioituja ja olimme kriittisiä lähteitä valittaessa. Arvostimme alkuperäisen tutkimusten tekijöitä ja tuloksia, joita emme pyrkinneet vääristämään tai tulkitsemaan tarkoitushakuisesti. Koko tutkimusprosessi suunniteltiin ja toteutettiin huolellisesti ottaen

huomioon sen mahdolliset vaikutukset käytännön hoitotyöhön. Pyrimme siihen, että tuloksemme ovat hyödynnettävissä hoitotyön kehittämisessä.

Vilpin välttämiseksi huolehdimme siitä, ettemme sepittäneet emmekä vääristelleet tutkimustuloksia. Lainatut tutkimukset on esitetty tarkasti Savonian raportointi- ja viittausohjeiden mukaisesti. Analyysi perustui aineistossa esitettyihin tietoihin ilman omia tulkinnallisia lisäyksiä. Opinnäytetyöstä on tehty sopimukset Savonia ammattikorkeakoulun sekä työntilaaajan kanssa. Kyseessä on kirjallisuuskatsaus, joten tietosuojaa ja anonymiteettia ei tarvinnut huomioida.

Kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessa tiedonhaku raportoidaan asianmukaisesti, sisältäen kaikki keskeiset vaiheet: hakutulokset, kaksoiskappaleiden poistaminen ja lopullinen yhteenveto. (Peters, ym., 20). Tiedonhaussa otimme huomioon hakutulosten luotettavuuden ja sen, että vastaako tulos tutkimuskysymykseemme. Aineisto on taulukoitu ja tulokset on tuotu esille avoimesti. Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt lähteet on kirjattu asianmukaisesti.

Aihe valittiin eettisiä näkökantoja ja kysymyksiä käyttäen. Opinnäytetyössä käytimme mahdollisimman luotettavaa ja tuoretta tutkimustietoa. Tietoa haimme eri tietokannoista ja lähteinä käytämme artikkeleita sekä julkaisuja. Tiedonhaussa hyödynsimme Savonia ammattikorkeakoulun kirjaston informaattikkoa. Selvitimme opinnäytetyön tilaajalle, opinnäytetyön hyödyn ja merkityksellisyyden yksikölle. Opinnäytetyötä suunniteltiin yhdessä työntilaaajan ja ohjaavan opettajan kanssa. Keskustelimme työntilaaajan kanssa ja huomioimme palautteen opinnäytetyö prosessissa. Opinnäytetyö tehtiin eettisten periaatteiden ja ohjeiden puitteissa. Noudatimme rehellisyyttä, luotettavuutta ja tarkkuutta opinnäytetyötä tehdessä. Tutkimuksen luotettavuudeksi riittää artikkeleiden tarkastelu kahden ihmisen toimesta. Arvioimme lähteet ja aineiston kriittisesti ja pohdimme soveltuvatko ne opinnäytetyöhömmö.

Opinnäytetyöhömmö valittujen tutkimusten ja artikkeleiden julkaisukieli oli pääosin englanti. Välttävän englannin kielen taitomme vuoksi hyödynsimme käännösohjelmia. Pyrimme kuitenkin varmistamaan tiedon oikeellisuuden tarkastamalla lähteet huolellisesti.

7.3 Hyödynnettävyys ja kehittämisideat/jatkotutkimusaiheet

Tämän kartoittavan kirjallisuuskatsauksen tulokset korostavat liikunnan, musiikin, hyvän hoitosuunnitelman, sekä luottamuksellisen terapeutin suhteen merkitystä psykiatrisessa hoitotyössä. Esille nousi myös vaihtoehtoisia hoitoja, kuten shiatsu, jooga ja akupunktio, jotka potilaat kokivat hyödyllisinä menetelminä. Suomessa vaihtoehtoisin hoitoihin suhtaudutaan vaihtelevasti. Julkisessa keskustelussa käytetään monia eri termejä, kuten uskomuslääkintä, huuhaa, puoskarointi, täydentävä hoito ja vaihtoehtoinen hoito. Osa termeistä on latautuneita ja ilmaisee kantaa hoitojen käyttökelpoisuudesta. Kansainvälisessä tutkimuskirjallisuudessa käytetään yleisimmin termejä "complementary and alternative medicine" (CAM) tai "täydentävät ja vaihtoehtoiset hoidot". Vaihtoehtoiset hoidot ovat esimerkiksi rentoutushoidot, akupunktio, kiropraktiikka, hypnoosi tai meditaatio. (Vuolanto, Kemppainen, Kemppainen & Nurmi 2019,45). Yksikössämme on kaksi akupunktio hoitoihin koulutautunutta hoitajaa. Tutkimustulosten perusteella voisimme hyödyntää enemmän heidän osaamistaan esimerkiksi syömishäiriöitä sairastavien hoitosuunnitelmissa. Yksikössämme on käytössä rentoutusryhmiä sekä fysioakustinen- ja neurosonictuoli, joita voitaisiin käyttää useammin hoitotyönmenetelminä. Kirjallisuuskatsauksen tulosten mukaan näiden rentoutus menetelmien hyödyntäminen voisi tukea potilaiden hyvinvointia ja täydentää muuta hoitoa.

Yksikössämme toteutettiin kirjaamisen sisäinen auditointi vuonna 2024. Auditointimalli soveltuu kirjaamisen arviointiin. Auditoinnin avulla voidaan osoittaa kirjaamisen laatu, taso ja kehittämiskohteet. (Mykkänen, Saranto, Miettinen 2018.) Auditoinnin tulosten mukaan yksikkömme potilaiden hoitosuunnitelmat ovat puutteellisia. Kirjallisuuskatsauksessa tulee esille hoitosuunnitelman yksilöllinen merkitys potilaan hoitoon. Näiden tulosten perusteella olisi aiheellista suunnitella yksikkömme henkilökunnalle koulutus, jossa hoitosuunnitelman sisältö ja merkitys olisi keskeisessä osassa.

Käypähoitosuosituksen mukaan depression hoitotyönmenetelmänä suositellaan käytettäväksi liikuntaa muiden hoitomenetelmien rinnalla. Suositeltavina terapiamuotoina mainitaan myös musiikki- ja kirjallisuusterapiat. (Depressio: Käypä hoito. suositus, 2024.) Tässä kirjallisuuskatsauksessa esille nousivat liikunnan ja musiikin hyödyntäminen psykiatrisina hoitotyönmenetelminä. Näitä menetelmiä käytämme myös yksikkömme hoitotyönmenetelminä.

Yksikkömme potilaiden viikko-ohjelmassa on päivittäin ulkoilua, kaksi kertaa viikossa liikuntaryhmä ja kerran viikossa musiikkiryhmä. Näiden ryhmien lisäksi yksikössämme toteutuu kerran viikossa kuvaryhmä, toiminnallinen ryhmä ja keskusteluryhmä. Kuvaryhmä ja toiminnallisen ryhmän ohjaa ohjaaja ja keskusteluryhmän ohjaajina toimivat osaston psykologi ja sairaalateologi. Muut ryhmät ovat hoitajan ohjausvastuulla. Lisäksi kuutena päivänä viikossa aamuisin toteutuu keskusteleva, tavoitteellinen/hoidollinen aamuryhmä, jonka keskusteluaihe vaihtuu päivittäin. Aika ajoin henkilökunnan keskuudessa nousee esille keskustelua ryhmien tarpeellisuudesta. Tämän kirjallisuuskatsauksen tulosten perusteella näitä hoitotyönmenetelmiä on edelleen merkityksellistä jatkaa yksikössämme ja keskittyä näiden menetelmien arviointiin ja kehittämiseen. Potilaiden kokemuksien kerääminen esimerkiksi kyselyn perusteella, toisi arvokasta tietoa yksikkömme toiminnan kehittämiseksi.

Tulosten perusteella safewords toimintamalli lisää yksikön turvallisuutta, rauhoittaa ilmapiiriä ja lisää henkilökunnan sekä potilaiden välistä vuorovaikutusta. Yksikössämme on otettu käyttöön joitakin safewords mallin interventioita, mutta ne ovat jääneet puutteelliseksi ja niitä ei ole hyödynnetty riittävästi. Toimintamallin implementointi yksikköön olisi ajankohtaista ja merkityksellistä. Yksikkömme hoito perustuu vapaaehtoisuuteen, potilaat ovat psyykkisesti huonovointisia, vahingoittavat itseään tai ovat aggressiivisia. Toisinaan potilas joudutaan siirtämään tarkkailulähetteellä toiseen alueemme aikuispsykiatriseen osastohoito yksikköön tahdonvastaiseen hoitoon. Aina näitä tilanteita ei voi välttää, mutta Safewords toimintamallin avulla yksikön ilmapiiri voisi rauhoittua ja rajoittamistoimenpiteitä ei tarvitsisi käyttää.

Yksikössämme on käytössä omahoitajuus. Omahoitajuudella tarkoitetaan yksikössämme, että jokaiselle hoitoon saapuvalla potilaalle valitaan yksi tai kaksi omahoitajaa. Omahoitajat ovat parhaiten perillä kyseisen potilaan asioista hoitajakson aikana. Omahoitaja käy vähintään viikoittain potilaansa kanssa hoitosuhdekeskusteluja sekä osallistuu potilaan kanssa yhdessä psykiatrin vastaanotolle. Tätä kirjallisuuskatsausta tehdessä tutkimuksista nousi esille hyvät terapeutit suhteet, mutta varsinaisesti omahoitajuutta tai hoitosuhdetyöskentelyä ei tullut esille. Mielestämme omahoitajuuden merkitystä ja vaikuttavuutta potilaan psykiatrisen osastohoidon hoitotyönmenetelmänä olisi hyvä tutkia. Tällä tutkimuksella saataisiin arvokasta tietoa omahoitajuuden vaikutuksista potilaan hoitoon ja hoidon laatuun.

Kirjallisuuskatsauksen tuloksissa tuli esiin eläinavusteinen terapia ja sen käyttäminen psykiatrisen osaston hoitotyönmenetelmänä. Eläinavusteisen terapian todettiin tuloksissa vähentävän ahdistuneisuutta ja kohentavan mielialaa. Ylä-Savon alueella toimii kennelliiton alaista kaverikoira-toiminta. Kennelliiton kaverikoira-toiminta määritellään eläinavusteiseksi toiminnaksi. (Suomen kennelliitto n.d; Ylä-Savon kaverikoirat n.d.) Eläinavusteisen toiminnan hyödyntämisen lisääminen osastomme kehittämissuunnitelmaan voisi tuoda uusia mahdollisuuksia potilaidemme hyvinvoinnin tukemiseksi sekä tarjota lisäarvoa hoitoprosesseihin, sillä se edistää niin psyykkistä, kuin fyysistä hyvinvointia ja voi parantaa potilaiden sitoutumista hoitoon. Järjestäminen ei vaatisi kustannuksia ja toiminta olisi mahdollista toteuttaa yksikkömme piha-alueella. Näin huomioitaisiin mahdolliset potilaiden allergiat tai koria pelkäävät potilaat.

Tutkimustuloksia voisi hyödyntää psykiatristen osastojen lisäksi psykiatrisen poliklinikoilla, sekä mielenterveyskuntoutujien asumisyksiköissä. Potilaan siirtyessä jatkohoitoon, on hoidon jatkuvuudella tärkeä merkitys. Osastohoidon aikana potilas on esimerkiksi osallistunut musiikki – tai liikuntaryhmään ja olisi tärkeää saada säilymään nämä myös avohoidon hoitotyönmenetelminä, jotta toiminnasta tulisi rutiinia. Avohoidon työntekijöillä on merkittävä rooli tukea ja motivoida potilasta jatkaamaan esimerkiksi päivittäisiä kävelylenkkejä.

Viime aikoina mielenterveystyön kehittäminen on ollut paljon uutisissa, sekä otsikoissa. Joitakin tutkimustuloksia on uutisoitu, joissa liikunnan mainitaan ehkäisevän masennusta ja kohentavan mielialaa. Olisi merkityksellistä tutkia enemmän tutkimuksessamme esiin tulleiden hoitotyönmenetelmien vaikuttavuutta potilaan toipumisprosessissa psykiatrisessa osastohoidossa.

7.4 Ammatillinen kasvu

Aiheen tutkiminen on tuonut meille paljon tietoa psykiatrisista hoitotyönmenetelmistä. Työskentelemme molemmat Pohjois-Savon hyvinvointialueella, lisäalassa psykiatrisella osastolla. Tutkimusprosessin aikana välillemme on muodostunut paljon keskustelua työyksikkömme hoitotyönmenetelmistä ja olemme vertailleet niitä löytämiimme tutkimustuloksiin. Olemme oppineet, että hoitotyönmenetelmiä on monenlaisia ja niiden hyödyntäminen yksikössämme on mahdollista. Osastomme hoitotyönmenetelmät vastaavat osin tutkimustuloksia ja siihen olemme tyytyväisiä. Tutkimustuloksia tarkastellessa olemme pohtineet mahdollisia kehittämiskohteita työyksikössämme. Voisiko esimerkiksi keskusteluryhmiä lisätä? Miten hoitosuunnitelmien toteuttamista voisi kehittää?

Kokonaisuudessaan olemme pohtineet omaa rooliämme työyksikkömme hoitotyönmenetelmien kehittämisessä. Toinen meistä työskentelee apulaisosastonhoitajana ja toinen sairaanhoitajana. Roohimme työntekijöinä eroavat toisistaan, mutta mahdollistaa saumattoman yhteistyön esihenkilöiden ja työntekijöiden välillä. Molemmat meistä kuuluvat yksikkömme kehittämistiimiin, jonka tarkoituksena on kehittää toimintaa yhteisöllisesti. Tulevaisuudessa voisimme mahdollisesti tuoda esille kehittämistiimissä tutkimuksestamme nousseita kehittämiskohteita.

Tutkimusprosessin aikana meille selkeytyi kartoittavan kirjallisuuskatsauksen prosessi. Tiedonhaku oli mielenkiintoista ja uppouduimme usein lukemaan tutkimuksia, jotka eivät meidän tutkimuskysymykseemme vastanneet. Useita tutkimuksia tarkastellessa, opimme poimimaan tuloksista meidän tutkimuskysymykseemme vastaavat tutkimukset tai artikkelit.

LÄHTEET

- Birt, D. & Klingenberg, J. 2022. Community Reintegration of Long-Term Psychiatric Patients Through a Creative Arts Rehabilitation Therapy Group. *Journal of Applied Rehabilitation Counseling*, Volume 53, Number 2. <https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=9e2b0cda-d922-3695-b92d-8421694cadd5>. Viitattu 3.11.2024.
- Braun, V. & Clarke V. 2006. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research In Psychology*. https://www.researchgate.net/publication/235356393_Using_thematic_analysis_in_psychology. Viitattu 16.11.2024.
- Brown, S., Sneldres, J., Godbold, J., Moran-Peters, J., Driscoll, D., Donoghue, D., Mathew, L. & Eckardt, S. 2020. Effects of Animal-Assisted Activity on Mood States and Feelings in a Psychiatric Setting. *Journal of the American Psychiatric Nurses Association*. <https://doi.org/10.1177/1078390319853617>. Viitattu 2.11.2024.
- Depressio. Käypä hoito- suositus. Suomalainen lääkäriseuran Duodecim ja Suomen Psykiatriyhdistys ry:n asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen lääkäriseura Duodecim, 2024. <https://www.kaypahoito.fi/hoi50023#>. Viitattu 16.11.2024.
- Domingos, T. & Braga, E. 2015. Massage with aromatherapy: effectiveness on anxiety of users with personality disorders in psychiatric hospitalization. *Revista da Escola de Enfermagem da U S P*. Volume 49. <https://doi.org/10.1590/S0080-623420150000300013>. Viitattu 3.11.2024.
- Ehrbar, J., Brand, S., Colledge, F., Donath, L., Egger, S., Hatzinger, M., Holsboer-Trachsler, E., Imboden, C., Schweinfurth, N., Vetter, S. & Gerber, M. 2018. Psychiatric In-Patients Are More Likely to Meet Recommended Levels of Health-Enhancing Physical Activity If They Engage in Exercise and Sport Therapy Programs. *Frontiers in psychiatry*, Volume 9. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2018.00322>. Viitattu 4.11.2024.
- Elgendy, H., Shalaby, R., Owusu, E., Nkire, N., Agyapong, V. & Wei, Y. 2023. A Scoping Review of Adult Inpatient Satisfaction with Mental Health Services. *Healthcare (Basel, Switzerland)*. <https://doi.org/10.3390/healthcare11243130>. Viitattu 3.11.2024.
- Evelyn, M. 2024. The role and impact of psychiatric nurses in mental health care. *Journal of Nursing & Care*, Volume 12:01. <https://www.hilarispublisher.com/open-access/the-role-and-impact-of-psychiatric-nurses-in-mental-health-care.pdf>. Viitattu 6.11.2024.
- Hall, T., Mullen, An., Plummer, J., Berry, S. & Clancy, R. 2019. Sound practice: Exploring the benefits of establishing a music group on an acute mental health inpatient unit. *International Journal of Mental Health Nursing*, Volume 28, Issue 3. <https://doi.org/10.1111/inm.12569>. Viitattu 4.11.2024.
- Hayes, S., Bos, W. & Sanders, W. n.d. Multidisciplinary Treatment Teams in Inpatients Psychiatric Hospitals: A Literature review. Poster. <https://www.pinterest.org/media/Multidisciplinary-Treatment-Teams-in-Inpatient-Psychiatric-Hospitals-POSTER.pdf>. Viitattu 6.11.2024.

Hedlund, S. & Landgren, K. 2017. Creating an Opportunity to Reflect: Ear Acupuncture in Anorexia Nervosa - Inpatients' Experiences. *Issues in Mental Health Nursing*, Volume 38. <https://doi.org/10.1080/01612840.2017.1303858>. Viitattu 3.11.2024.

Hiekkala-Tiusanen, L., Halunen, M., Mehtälä, T. & Kieseppä, T. 2019. Psykososiaaliset menetelmät skitsofrenian hoidossa ja kuntoutuksessa – sivuosastoa tähtinäyttelijäksi?. *Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim*, Numero 20. <https://www.duodecimlehti.fi/duo15188>. Viitattu 31.7.2024.

Hämäläinen, K., Kanerva, A., Kuhanen, C., Schubert, C. & Seuri, T. 2017. *Mielenterveyshoitotyö*. Helsinki. Sanoma pro Oy. Viitattu 2.4.2024.

Johns Hopkins Medicine n.d. Psychiatric treatment team. The Johns Hopkins University. Verkkójulkaisu. <https://www.hopkinsmedicine.org/health/treatment-tests-and-therapies/psychiatric-treatment-team>. Viitattu 6.11.2024.

Joubert, A., Jankowski-Cherrier, B., Rossi, Au., Teyssier, L., Suraud, V., Presle, E., Pommier, R., Massoubre, C. & Verot, E. 2024. Impact of horticultural therapy on patients admitted to psychiatric wards, a randomised, controlled and open trial. *Scientific reports*. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-65168-0>. Viitattu 4.11.2024.

Kielitoimiston sanakirja 2022. *Psykiatria*. Kotimaisten kieltenkeskus. Verkkójulkaisu. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/psykiatria?searchMode=all>. Viitattu 13.10.2023.

Kłapciński, M. & Rymaszewska, J. 2015. Open Dialogue Approach - about the phenomenon of Scandinavian Psychiatry. *Psychiatria polska*, Volume 49. <https://doi.org/10.12740/PP/36677>. Viitattu 3.11.2024.

Kolarič, J., Plemenitaš Ilješ, A., Kraner, D., Gönc, V., Lorber, M., Mlinar Reljić, N., Fekonja, Z., & Kmetec, S. 2024. Long-Term Impact of community psychiatric care on quality of life amongst people living with schizophrenia: a systematic review. *Healthcare*. Volume 12, Issue 17. Viitattu 6.11.2024.

Korkeila, J. 2019. Mitä skitsofrenian sairaalahoidon pitäisi sisältää?. *Duodemic*. <https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo15196.pdf>. Viitattu 23.02.2024.

Kuosmanen L. & Laukkanen E. 2019. Pakon käytön vähentäminen psykiatrisessa sairaalahoidossa. *Duodecim*. <https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/7663/15622265231769202505.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. Viitattu 4.11.2024.

Kyrölä, A. 2023. *Psykiatrinen erikoissairaanhoito 2022*. Tilastoraportti 66/2023. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/147842/TR66_2023_psykiatrinen%20erikoissairaanhoito%202022.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 23.02.2024.

Laranjeira, C., Campos, C., Bessa, A., Neves, G. & Marques, M. 2019. Mental Health Recovery Through "Art Therapy": A Pilot Study in Portuguese Acute Inpatient Setting. *Issues in Mental Health Nursing*. Volume 40. <https://doi.org/10.1080/01612840.2018.1563255>. Viitattu 4.11.2024.

- Locher, C., Mansour, R., Koechlin, H. & Büchi, S. 2020. Patient-appraised beneficial moments during inpatient psychiatric treatment. BMC Health Services Research. Article number: 734. <https://doi.org/10.1186/s12913-020-05617-4>. Viitattu 4.11.2024.
- Lönnqvist, J., Henriksson, M., Marttunen, M. & Partonen T. 2021. Psykiatria. Verkkokirja. <https://www.oppiportti.fi/op/pkr00002/do>. Viitattu 13.10.2023.
- Mielenterveystalo n.d. Osastohoito mielenterveyshäiriöissä. Mielenterveystalo.fi <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/osastohoito-mielenterveyshairioissa>. Viitattu 11.11.2024.
- Mistler, L., Ben-Zeev, D., Carpenter-Song, E., Brunette, M.. & Friedman, M. 2017. Mobile Mindfulness Intervention on an Acute Psychiatric Unit: Feasibility and Acceptability Study. JMIR Mental Health. Volume 4. <https://doi.org/10.2196/mental.7717>. Viitattu 3.11.2024.
- Mykkänen, M., Saranto, K. & Miettinen M. 2018. Hoitotyön rakenteisen kirjaamisen auditointi- näyttö kirjaamisen tasosta, laadusta ja kehittämisalueista. Hoitotiede. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128423>. Viitattu 10.11.2024.
- Nurenberg, J., Schleifer, S., Shaffer, T., Yellin, M., Desai, P., Amin, R., Bouchard, A. & Montalvo, C. 2015. Animal-assisted therapy with chronic psychiatric inpatients: equine-assisted psychotherapy and aggressive behavior. Psychiatric services (Washington, D.C.). Volume 66, Number 1. <https://doi.org/10.1176/appi.ps.201300524>. Viitattu 3.11.2024.
- Peters, M, Marnie, C., Tricco, A., Pollock, D., Munn, Z., Alexander, L., McInerney, P., Godfrey, C. & Khalil, H. 2020. Updated methodological guidance for the conduct of scoping reviews. JNl Evidence Synthesis. https://journals.lww.com/jbisrir/fulltext/2020/10000/updated_methodological_guidance_for_the_conduct_of.4.aspx. Viitattu 8.4.2024.
- Peters, M., Godfrey, Ch., McInerney, P., Munn, Z., Tricco, A. & Khalil, H. 2024. Chapter 10: Scoping Review (2024 version). Teoksessa edoardo Aromataris & Zachary Munn (toim.) JBI Manual for Evidence Synthesis. The Joanna Briggs Institute. <https://jbi-global-wiki.refined.site/space/MANUAL>. Viitattu 7.9.2024.
- Polloc, D., Davies, E., Peters M., Tricco, A., Aleksanteri, L., McInerney, P., Godfrey, C., Khalil, H. & Munn, Z. 2021. Undertaking a scoping review: A practical guide for nursing and midwifery students, clinicians, researchets, and academics. Journal of Advanced Nursing. Volume 77, Issue 4. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jan.14743>. Viitattu 6.11.2024.
- Ragaisis, K. 2017. Psychiatric Inpatient Nurses' Perceptions of Using Motivational Interviewing. Issues in Mental Health Nursing. Volume 38. <https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=923d668a-74de-30e6-b013-a4f5c9f77051>. Viitattu 3.11.2024.
- Rio, J., Fuller,J., Taylor, K. & Muir-Cochrane, E. 2020. A lack of therapeutic engagement and consumer input in acute inpatient care planning limits fully accountable mental health nursing practice. International Journal Of Mental Health Nursing. Volume 29.

<https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=57cb2c8a-8110-38fb-b6ae-33909c287b23>.

Viitattu: 3.11.2024.

Ritter, S. & Platt L. 2016. What's New in Treating Inpatients With Personality Disorders? Dialectical Behavior Therapy and Old-Fashioned, Good Communication. *Journal of psychosocial nursing and mental health services*. <https://doi.org/10.3928/02793695-20151216-03>. Viitattu 3.11.2024.

Solin, P., Appelqvist-Schmidlechner, K., Nordling, E. & Tamminen, N. 2018. Mielenhyvinvoinnin edistäminen osaksi kunnan strategiaa. *Terveysten ja Hyvinvoinnin laitos. Päätöksen tueksi* 25. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136240/URN_ISBN_978-952-343-112-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 13.10.2023.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2020. Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030. Verkkójulkaisu. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162053/STM_2020_6.pdf?sequence=4&isAllowed=y. Viitattu 23.02.2024.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2023. Psykososiaalisten menetelmien käsitteiden täsmentämistarpeet, niihin kuuluvien hoitomuotojen käyttö ja toteutus sekä toimenpiteet niiden saatavuuden turvaamiseksi. Verkkójulkaisu. <https://stm.fi/documents/1271139/150418668/Selvitys+psykososiaalisista+menetelmist%C3%A4+090223.pdf/72291d6a-1f9e-1be1-0854-d77ab3b49bc6/Selvitys+psykososiaalisista+menetelmist%C3%A4+090223.pdf?t=1676635452511>. Viitattu 23.02.2023.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2024. Päivitetty 21.03.2024. Mielenterveydenhoito. Verkkójulkaisu. <https://stm.fi/mielenterveyspalvelut>. Viitattu 02.04.2024.

Spence, J. 2021. *Social Work and Yoga: The Evolution of Practice From Talking to Moving*. Australian Social Work. Volume 74. <https://research.ebsco.com/linkprocessor/plink?id=d8ce19af-282c-3a21-bba3-7aaa15b42cb6>. Viitattu 3.11.2024.

Stolt, M., Axelin, A. ja Suhonen, R. 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun Yliopisto, Hoitotieteen laitoksen julkaisuja, tutkimuksia ja raportteja. Viitattu 2.4.2024.

Stony Brook University 2024. Päivitetty 8.4.2024. Scoping Review guide. Verkkójulkaisu. <https://guides.library.stonybrook.edu/c.php?g=1249473&p=9145257>. Viitattu 2.4.2024.

Suomen Kennelliitto n.d. Kaverikoirat. <https://www.kennelliitto.fi/koirat/kaverikoirat>. Viitattu 9.11.2024.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarvionti Suomessa. Helsinki. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf. Viitattu 13.10.2023.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvät tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen suomessa. 1. Painos, Helsinki. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf. Viitattu 13.10.2023.

Terveystieteiden lae 1326/2010. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326#L3P27>. Viitattu 23.02.2024.

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki. Tammi. Viitattu 13.10.2023.

von Maffei, C., Görge, F., Kissling, W., Schreiber, W. & Rummel-Kluge, C. 2015. BMC Psychiatry. Article Number 93. <https://doi.org/10.1186/s12888-015-0481-2>. Viitattu 4.11.2024.

Vuolanta, P., Kemppainen, L., Kemppainen, T. & Nurmi J. 2019. Täydentävien ja vaihtoehtoisten (CAM) hoitojen käyttö suomessa. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti. <https://journal.fi/sla/article/view/80288/48629?acceptCookies=1>. Viitattu 10.11.2024.

Ylä-Savon Kaverikoirat n.d. Tervetuloa, Ylä-Savon Kaverikoirien sivulle. <https://ylasavonkaverikoirat.wordpress.com>. Viitattu 11.11.2024.

LIITE 1: ENSIMMÄISEN HAUN HAKUSTRATEGIA

Tietokanta	Hakulausekkeet	Rajaukset	Tulokset
CINAHL	(Psychiatry OR "Psychiatric Nursing" OR "Mentally Ill Persons" OR "Psychiatric Patients" OR "Psychiatric Department, Hospital" OR "Hospitals, Psychiatric") AND (Inpatients OR Hospitalization) AND (Therapeutics OR "treatment methods")	Koko teksti Vertaisarviointi 2014-2024	N = 111
PUBMED	(Psychiatry[tw] OR "Psychiatric Nursing"[tw] OR "Mentally Ill Persons" OR "Psychiatric Patients" OR "Psychiatric Department, Hospital" OR "Hospitals, Psychiatric") AND (Inpatients[tw] OR Hospitalization[tw]) AND (Therapeutics OR "treatment methods")	Ilmainen koko teksti 2014-2024	N = 504
MEDIC	(Psychiatry OR "Psychiatric Nursing" OR "Mentally Ill Persons" OR "Psychiatric Patients" OR "Psychiatric Department, Hospital" OR "Hospitals, Psychiatric") AND (Inpatients OR Hospitalization) AND (Therapeutics OR "treatment methods")	Koko teksti Asiasanojen synonyymit 2014-2024	N = 8

LIITE 2: TOISEN HAUN HAKUSTRATEGIA

Tietokanta	Hakulausekkeet	Rajaukset	Tulokset
CINAHL	(Psychiatry OR "Psychiatric Nursing" OR "Mentally Ill Persons" OR "Psychiatric Patients" OR "Psychiatric Department, Hospital" OR "Hospitals, Psychiatric") AND (Inpatients OR Hospitalization) AND (Therapeutics OR "treatment methods")	Vertaisarviointi 2014-2024	N = 475
PUBMED	(Psychiatry[tw] OR "Psychiatric Nursing"[tw] OR "Mentally Ill Persons" OR "Psychiatric Patients" OR "Psychiatric Department, Hospital" OR "Hospitals, Psychiatric") AND (Inpatients[tw] OR Hospitalization[tw]) AND (Therapeutics OR "treatment methods")	2014-2024	N = 2335
MEDIC	(Psychiatry OR "Psychiatric Nursing" OR "Mentally Ill Persons" OR "Psychiatric Patients" OR "Psychiatric Department, Hospital" OR "Hospitals, Psychiatric") AND (Inpatients OR Hospitalization) AND (Therapeutics OR "treatment methods")	Asiasanojen synonyymit 2014-2024	N = 18

LIITE 3: MUKAANOTETUT ARTIKKELIT

Tekijä, vuosi, Maa	Julkaisu	Nimike	P Psykiatriset potilaat	C Hoitotyönmenetelmät	C Psykiatrinen osasto
Rio, Josephien H. M., Fuller, Jeffrey, Taylor, Kerry, Muir- Muir- Cochrane, Eimear. 2020 Australia	International Journal of Mental Health Nursing	A lack of therapeutic engagement and consumer input in acute inpatient care planning limits fully accountable mental health nursing practice	Aikuiset Ikäjakautta ei mainittu Osallistujien määrää ei mainittu	Tutkimuksen mukaan mielenterveyspalveluiden käyttäjien osallistuminen hoitosuunnitelmien laatimiseen on olennaista heidän toipumisensa kannalta. Merkityksellisten hoitosuunnitelma keskustelujen puute hoitajien ja potilaiden välillä on merkittävä este vastuulliselle mielenterveyshoitotyölle.	Psykiatrinen sairaala
Kuosmanen, Lauri, Laukkanen Emilia 2019 Suomi	Duodecim	Pakon käytön vähentäminen psykiatrisessa sairaalahoidossa	Aikuiset Ikäjakautta ei mainittu Osallistujien määrää ei mainittu	Safewards mallin käyttäminen hoitotyön menetelmänä vähensi hoitajien ja potilaiden välisiä konflikteja.	Sairaala
Elgendy, Hosam, Shalaby, Reham, Owusu, Ernest, Nkire, Nnamdi, Agyapong, Vincent I. O. & Wei, Yifeng	Healthcare (Basel, Switzerland)	A Scoping Review of Adult Inpatient Satisfaction with Mental Health Services	Aikuiset Ikäjakautta ei mainittu Osallistujien määrää ei mainittu	Tutkimuksen mukaan potilaat arvostivat selkeää kotiutussuunnitelmaa, vähemmän pakottavaa hoitoa, yksilöllistä tietoa sairaudestaan sekä hyviä terapeutteja suhteita henkilökunnan kanssa. Potilaat kokivat hyvinä menetelminä liikunta-	Sairaala

2023					ja musiikkiterapian. Eläinavusteinen terapia lisäsi potilas tyytyväisyyttä.
Kanada					
Ritter Sarah, Platt Lois M. 2016 Yhdysvallat	Journal of psychosocial nursing and mental health services	What's New in Treating Inpatients With Personality Disorders? Dialectical Behavior Therapy and Old-Fashioned, Good Communication	Aikuiset Ikäjakaumaa ei mainittu Osallistujia määrää ei mainittu	Artikkelin mukaan Dialektinen käyttäytymisterapia (DBT) on tehokas menetelmä rajatilapersoonallisuushäiriön hoidossa. DBT auttaa potilaita hallitsemaan tunteitaan ja vähentämään itsetuhoista käyttäytymistä. Tämä lähestymistapa auttaa suojelemaan muita potilaita ja ylläpitämään turvallista ympäristöä.	Sairaala, psykiatriset osastot
Kłapciński, Michał M, Ry- maszewska, Joanna 2015 Puola	Psychiatria polska	Open Dialogue Approach – about the phenomenon of Scandinavian Psychiatry	Aikuiset Ikäjakauma laaja Osallistujien määrää ei mainittu	Avoimen dialogin mallin todettiin tehokkaasti parantavan hoidon tuloksia.	Sairaala
Locher, Cosima, Mansour, Ramin, Koechlin, Helen & Büchi, Stefan Sveitsi 2020	BMC Health Services Research	Patient-appraised beneficial moments during inpatient psychiatric treatment	Aikuiset Keski-ikä 54,4 vuotta Yhteensä 107 potilasta	Tutkimuksen mukaan potilaat pitivät hyödyllisinä hoitotyönmenetelminä erilaisia terapioiden (shiatsu, jooga, luova terapia, rentoutusterapia), liikuntaa ja erilaisia keskusteluryhmiä.	Sairaala

<p>Ehrbar, Janine, Brand, Serge, Colledge, Flora, Donath, Lars, Egger, Stephan T., Hatzinger, Martin, Holsboer-Trachsler, Edith, Imboden, Christian, Schweinfurth, Nina, Vetter, Stefan & Gerber, Markus</p> <p>2018</p> <p>Sveitsi</p>	<p>Frontiers in Psychiatry</p>	<p>Psychiatric inpatient are more likely to meet recommender levels of health-enhancing physical activity if they engage in exercise and sport therapy programs.</p>	<p>Aikuiset</p> <p>Keski-ikä 39,9 vuotta</p> <p>Yhteensä 107 potilasta</p>	<p>Tutkimuksen mukaan liikunnan edistäminen on tärkeä hoitotyönmenetelmä psykiatrisessa hoidossa, sillä pitkäaikainen liikkumattomuus vaikuttaa haitallisesti potilaiden fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin.</p>	<p>Sairaala</p>
<p>Mistler, Lisa A, Ben-Zeev, Dror, Carpenter-Song, Elizabeth, Brunette, Mary F & Friedman Matthew J.</p> <p>2017</p> <p>Yhdysvallat</p>	<p>JMIR Mental Health</p>	<p>Mobile Mindfulness intervention on an acute psychiatric unit: Feasibility and Acceptability study</p>	<p>Aikuiset</p> <p>Keski-ikä 33,4 vuotta</p> <p>Yhteensä 13 potilasta</p>	<p>Tutkimuksen mukaan Mindfulness mediataatio sovelluksen käyttö hoitotyönmenetelmänä auttaa vähentämään ahdistuneisuutta, parantamaan unta ja lievittämään tylsyyttä.</p>	<p>Sairaala, akuutti psykiatrisen osasto</p>

Joubert, Aude, Jankowski-Cherrie, Blandine, Rossi, Audrey, Teyssier, Laure, Suraud, Valérie, Presle, Emilie, Pommier, Romain, Massoubre, Catherine & Verot, Elise. 2024 Ranska	Scientific Reports	Impact of horticultural therapy on patients admitted to psychiatric wards, a randomized, controlled and open trial	Aikuiset Keski-ikä 42.9 vuotta Yhteensä 211 potilasta	Tutkimuksen mukaan puutarhaterapialla on merkittävä vaikutus ahdistuksen vähentämiseen aikuispsykiatrisilla potilailla riippumatta siitä, mistä psykiatrisesta patologiasta he kärsivät	Sairaala, aikuispsykiatrisen osasto
Birt, Daniel & Klingenberg, Jerilyn 2022 Yhdysvallat	Journal of Applied Rehabilitation Counseling	Community Reintegration of Long-Term Psychiatric Patients Through a Creative Arts Rehabilitation Therapy Group	Aikuiset Ikäjakaumaa ei mainittu Osallistujia määrää ei mainittu	Tutkimuksen mukaan taideterapia ja musiikkiterapia ovat keskeisiä menetelmiä, jotka kohentavat potilaiden elämänlaatua ja vähentävät eristäytymisen tunnetta. Potilaat osallistuivat erilaisiin taide ja musiikkitapahtumiin, kuten gallerioissa käymiseen, luonnon piirtämiseen sekä konserttien kuunteluun.	Sairaala
Domingos, Thiago da Silva & Braga, Eliana Mara	Revista da Escola de Enfermagem da USP	Massage with aromatherapy: effectiveness on anxiety of users with personality disorders in psychiatric hospitalization	Aikuiset 18-60 vuotiaita Yhteensä 50 potilasta	Tutkimuksen mukaan aromaterapiahieronta osoittautui tehokkaaksi ahdistuksen lievittämisessä persoonallisuushäiriöistä kärsivillä potilailla psykiatrisen sairaalahoidon aikana.	Yleissairaalan psykiatrisen osasto

2015					50 potilasta sai kuusi aromaterapiahierontaa, ja heidän syke ja hengitystiheys mitattiin ennen ja jälkeen jokaisen istunnon. Ahdistustaso mitattiin ennen ja jälkeen intervention.	
Brasilia						
Ragaisis, Karen M.	Issues in Mental Health Nursing	Psychiatric Inpatient nurses Perceptions of using motivational Interviewing	Aikuiset Ikäjakautta ei mainittu Osallistujia määrää ei mainittu	2017	Tutkimuksen mukaan Motivoiva haastattelu auttaa Sairaanhoidajia ymmärtämään potilaita ja vahvistamaan hoitosuhdetta.	Sairaala
Yhdysvallat						
Hedlund, Siiri, Landgren Kajsa	Issues in Mental Health nursing	Creating an Opportunity to Reflect: Ear Acupuncture in Anorexia Nervosa – Inpatients' Experiences	Aikuiset Ikäjakautta ei mainittu Yhteensä 9 potilasta	2017	Tutkimuksen mukaan anoreksiaa sairastavat potilaat kokivat korva-akupunktion antavan rentouttavan tauon, vähentävän ahdistusta ja auttavan painonnousun sietämisessä. Potilaat kokivat akupunktion houkuttelevana osana hoitoa, joka tarjosi mahdollisuuden rauhoittua ja pohtia tilannettaan.	Sairaala, psykiatrisen osasto
Ruotsi						
Hall, Tanya Louise, Mullen, Antony, Plummer, James Berry, Sherman & Clancy, Richard V.	International Journal of Mental Health Nursing	Sound practice: Exploring the benefits of establishing a music group on an acute mental health inpatient unit	Aikuiset, Ikäjakautta laaja Osallistujia määrää ei mainittu		Tutkimuksessa käytettiin kuvailevaa laadullista menetelmää, jossa potilaita ja henkilökuntaa haastateltiin ryhmissä. Haastattelujen perusteella nousi esiin viisi teemaa: vaikutukset mielialaan, suhteet ja sitoutuminen, sosiaalinen yhteenkuu-	Sairaala, akuutti mielenterveysosasto

2019					
Australia				<p>luvuus ja osallisuus, osaston ilmapiiri sekä melu ja levottomuus. Musiikkiryhmällä oli vaikutuksia näihin kaikkiin osa-alueisiin, mikä viittaa siihen, että musiikkiryhmä oli hyödyllistä potilaille ja paransi osaston ilmapiiriä. Ryhmät keskittyivät yhteislauluun, musiikinkuunteluun ja soittimien soittamiseen. Tavoitteena oli luoda rento ja osallistava ilmapiiri, jossa potilaat voisivat ilmaista itseään ja kokea yhteisöllisyyttä.</p>	
Brown, Sandra, Snelders, Jill, Godbold, Joan	Europe PMC	Effects of Animal-Assisted Activity on Mood States and Feelings in a Psychiatric Setting	<p>Aikuiset Ikäjakauma laaja Yhteensä 30 potilasta</p>	<p>Tutkimuksessa käytettiin eläinavusteista toimintaa ja arvioitiin sen vaikutuksia potilaiden mielialaan ja tunteisiin. Tutkimustulosten mukaan eläinavusteinen toiminta paransi merkittävästi potilaiden mielialaa ja vähensi negatiivisia tunteita. Tutkimuksessa käytettiin eläinavusteista toimintaa, jossa potilaat saivat olla vuorovaikutuksessa eläinten kanssa. Tämä toiminta sisälsi esimerkiksi eläinten sillittämistä, leikkimistä ja niiden kanssa ajan viettämistä. Tavoitteena oli parantaa potilaiden mielialaa ja vähentää negatiivisia tunteita</p>	Sairaala, psykiatrinen osasto
2020					
Yhdysvallat					

Spence, Joanne 2021 Yhdysvallat	Australian social work	Social Work and Yoga: The Evolution of Practice from Talking to Moving	Aikuiset Ikäjakaumaa ei mainittu Osallistujia määrää ei mainittu	Tutkimuksen mukaan jooga ja hengitysharjoitukset ovat auttaneet emotionaalisten tunteiden säätelyssä rauhoittamalla hermostoa, edistämällä kehon tietoisuutta ja auttaa tuntemaan olonsa läsnä olevaksi ja löytämään yhteyden itseensä, säännöllisesti tehtynä jooga ja hengitysharjoitukset vähentävät stressiä ja parantavat mielialaa. Jooga auttaa myös tunteiden käsittelemisessä ilman puhetta.	Sairaala
Nurenberg, Jeffrey R., Schleifer, Steven J., Shaffer, Thomas M., Yellin, Mary, Desai, Prital J., Amin, Ruchi, Bouchard, Axel & Montalvo Cristina 2014 Yhdysvallat	Psychiatric services (Washington, D.C.)	Animal- Assisted Therapy With Chronic Psychiatric Inpatients: Equine-Assisted Psychotherapy and Aggressive Behavior	Aikuiset Keski-ikä 44 vuotta Yhteensä 90 potilasta Potilailla ollut väkivaltaista käyttäytymistä	Tutkimukseen potilaan valittiin satunnaisesti saamaan kymmenen viikkoista ryhmäterapia istuntoa hevosavusteisesta psykoterapiasta, koira avusteisesta psykoterapiasta, parannettujen sosiaalisten taitojen psykoterapiasta tai säännöllisestä sairaalahoidosta. Tutkimuksen mukaan hevosavusteinen terapia vähensi väkivaltaisia tapahtumia merkittävästi muihin ryhmiin verrattuna.	Sairaala
Laranjeira, Carlos, Campos, Clara, Bessa, Aida, Neves,	Issues in Mental Health Nursing	Mental Health Recovery Through "Art Therapy": A Pilot Study in Portuguese Acute Inpatient Setting	Aikuiset Ikäjakaumaa ei mainittu Yhteensä 12 potilasta	Tässä tutkimuksessa käytetty taide-terapiaohjelma koostui kolmesta istunnosta, joissa jokaisessa oli erilainen taidetehtävä:	Psykiatrinen sairaala

<p>Goreti & Marques, Maria Isabel 2019 Portugali</p>				<p>Ensimmäisessä istunnossa osallistajat käyttivät pastelleja ilmaistakseen tunteita (pelko, viha, ilo, suru) kahdella eri tavalla: affektiivisesti ja symbolisesti. Toisessa istunnossa osallistajat piirsivät henkilökohtaisen "elämänkaarensa" käyttäen viivoja, muotoja ja värejä elämänsä tärkeiden tapahtumien ilmaisemiseen. Kolmannessa istunnossa osallistajat tekivät sormimaalauksen ryhmässä, mikä edisti sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusta.</p> <p>Taideterapia vähensi merkittävästi ahdistusta ja stressiä osallistujilla. Osallistujien psykologinen hyvinvointi parani, erityisesti elämän tarkoituksen ja itsehyväksynnän osalta. Osallistajat kokivat toivon tulevaisuudesta ja oppivat hallitsemaan vaikeita tunteita paremmin</p>	
<p>von Maffei Christian, Görges Frauke, Kissling Werner, Schreiber Wolfgang & Rummel-Christine</p>	<p>BMC Psychiatry</p>	<p>Using films as a psychoeducation tool for patients with schizophrenia: a pilot study using a quasi-experimental pre-post design</p>	<p>Aikuiset Ikäjakautta ei mainittu Yhteensä 113 potilasta.</p>	<p>Potilaat saivat katsottavakseen kuusi elokuvaa, jotka käsittelivät skitsofrenian oireita, diagnoosia, syitä, hoitoa ja perheenjäsenten vaikutusta. Elokuvien katsominen lisäsi merkittävästi potilaiden tietä-</p>	<p>Psykiatrinen sairaala</p>

2015 Saksa	mystä skitsofreniasta, hoitomyönte- vyyttä, sairauden ymmärrystä ja elämänlaatua
---------------	--